

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 17. (77.) évf.

8. szám. 2007 augusztus

Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Igazság, szabadság, szeretet

A mai nap a találkozás és az emlékezés ünnepe. De ez az ünnep ne legyen csupán néhány ismerős szólamnak az ismételtése, ne legyen egymásra mutogatás, saját igazunk keresése, hanem legyen egy komoly, a szenvedések tüzeiben megpróbált és megtisztult nép öntudatos hódolata történelmének tanúsága és szép öröksége előtt. Csak így lesz ez a találkozó áldás ránk nézve, a lélek tiszta fürdője, amelyből újjászületve és felszabadultan kelünk ki, erőforrás, amelytől szárnyai nőnek a léleknek.

Jézusnak az evangéliumban megfogalmazott üzenete különösen alkalmas arra,

vallási, népi és nemzeti elhivatásunk tudata.

Isten a történelem ura, minden nép, nemzet, de egyház történelme mögött is az ő terve, célja rejlik. Eszerint a mi történelmünk sem más, mint Isten örökkévaló akaratának, velünk való céljának megtestesült képe. Minden népnek, s ezen belül minden felekezetnek – így az unitáriusnak is – jussa van tehát az élethez, parancsa van az életre, a jövőndőre. Nincs hatalom, amely ezt megakadályozhatná vagy tagadhatná. Megismerni az igazság első vetületét tehát azt jelenti: tudjunk minél tisztábban, őszintén, nyitottan, természet-

hogya a mai napot a legmagasabb csúcsra emelje fel, s mintegy az örökkévalóság jegye alá helyezze, amikor azt tudatosítja bennünk, hogy „az igazság szabaddá tesz”.

De mi az az igazság, amely szabaddá tesz: a fegyver, a hatalom vagy a törvény igazsága? Mai válaszuk kiindulópontja:

tesen magyarnak és unitáriusnak lenni, és legyünk büszkék rá, hogy azok vagyunk.

Életünk alapigazsága itt és most továbbgondolkodásra készítet: hogyan élhetjük meg életünk igazságát a szabadság felelősségével, a bátorság és hűség jegyében?

Ma minket az a felismerés kell hogy vezessen: a szabadság csak formai jelen-

tés mindaddig, amíg egyszerű létkérdésről van szó: szabadnak lenni valamitől. Magasabbrendűvé azáltal válik, amikor a szabadság az erkölcsi rend feltétele lesz: szabadnak lenni valamire és valamiért! Nincs erkölcsi érték szabadság nélkül, de jaj annak a szabadságnak, amely nem az erkölcsi érték szolgálatában áll.

Isten törvénye nem jelenti a szabadság tagadását, mert az a szabadság törvénye. Nem korlátozza az életerőt, hanem megjelöli az irányt, amelyben az életnek folynia kell, ha adottságait ki akarja teljesíteni. Az az ember, aki belenéz a szabadság tökéletes törvényébe, felfedezheti a legmagasabbrendű boldogságot, amelyet úgy érhet el, ha összhangban él Teremtője céljaival. És mivel Isten maga a szeretet, a szabadság tetőpontja és mélysége is egyben, nem lehet más, mint a szeretet önként vállalt szabadsága.

Törekedjünk tehát a szabadságra, hogy felelősen élhessünk Isten és ember előtt: önmagunk, családjunk, egyházunk és nemzetünk eszményeiért és értékeiért.

Most és itt elénk áll a jelen egyéni és közösségi gondjainkkal, s rajta keresztül számon kér a jövőndő. Csak úgy tudunk szembesülni az azokat hordozó és mögöttük álló Istennel, ha találkozónkat megemmesíti az elköteleződés: megismerjük az igazságot mint hitünk és életünk szilárd alapját, de úgy is, mint Isten akaratát, mert egyedül benne van a mi szabadulásunk és szabadságunk.

Az igazság, amely szabaddá tesz minket, nekünk, unitárius keresztényeknek nem más, mint tanítónk és példaadónk, a názáreti Jézus mint az új, igazi élet megalapozója és ragyogó képe. Benne és általa, evangéliumán keresztül Isten jelenti ki magát mint a legegységesebb életelvet: a szabadság és jóakarát, a szeretet és szolgálat világtervét.

Ezt az igazságot kell megismernünk. Ez pedig annyit jelent, mint átalakulni az ő lelke ihletésére, megszerezni az élet jogát, a hivatás öntudatát, és engedni, hogy rajtunk és történelmünkön keresztül Isten igazsága és szeretete érvényesüljön.

Dr. Szabó Árpád

Hamuban sült pogácsa

Lelki kenyér. Valami olyasmi, ami mindennap elkelne. Legálábbis jó lenne, ha jutna belőle. Amolyan mesebeli, hamuban sült pogácsa, ami egy fuvintás lisztből készült, s a legkisebb fiút mégis végigkíséri a „nagy úton”, hogy mindig új erőt kapjon tőle. Vagy talán ahhoz hasonló a lelki kenyér, mint amiről Móra Ferenc ír a *Madárlátta kenyér*ben, amikor a szelet kenyér kézzel jár anyától, apától gyermekig, mert éppen neki van rá a legnagyobb szüksége. És mielőtt azon morfondíroznánk, van-e valami köze a szűkös anyagi életnek a lelki kenyérhez, arra gondolok, hogyha megkérdeznénk – ahogy mondani szoktuk – az ezer idegent: „Mondja, kérem, ön szerint mi a lelki kenyér?” – bizonyára vallási ügynöknek vélnének, és gondolom, nem sok lehetőség lenne a lényegről beszélni. Megkérdem a nagylányomat, aki épp a kilencedik osztállyal végzett:

„Ágnes, szerinted mi a lelki kenyér?” Kérdésemet hallva elmosolyodik, majd kissé tétovázva mondja „Hát... a jó szó, vagyis – pontosítani akarva habozik – például a... türelem” – és felszabadultan kacag, mint aki nagy tehertől szabadult meg, pihen, és finoman fedezékbe vonul. Tovább csalogatom, ravaszkodom. „Tehát többféle is lehet?”

„Vagy többféle dologból áll össze, miként a kenyér?” – fűzi tovább játékosan a két kicsi, Hunor és Kincső, amint édesanyjuk mellől hirtelen mellénk rajzanak, mert hogy liszt, és mi kell még a kenyérhez?... – kacagják el magukat egyszerre cinkosan.

Te milyen recept szerint készítenéd el, kedves Olvasó, azt a lelki és – tegyem hozzá – *mindennapi* kenyeret, amely oly nagyon elkelne nálad, hogy magadhoz vedd, és te magad is szétoszthasd a melletted élőknek?

Hányszor elhangzik a keserű panasz, hogy csak jó szó, annyi kellett volna, egy kis megértés, egy kevés türelem. És mert ez nincs, barátságok, házasságok bomlanak fel, gyermekek maradnak árván. Hiány van lelki kenyérben? Vagy nem lenne hozzá alapanyag elegendő?

Vajon hol keresheted az okát az öngyilkosok életmegtagadó utolsó mozdulatának, a krónikus depresszióknak, az életuntségnek, a végtelen közönynek, ahol csontra szárad az élni-akarási, és „a semmi ágán” ül a szív – amint József Attila írta –, vagy azé, aki éppen a közeledben él, mert éhezi a lélekkenyeret, de nem kap senkitől. Voltál már úgy, hogy hatalmába kerített a „minden mindegy”, a jól ismert „Oh, elég Uram, most vedd el tőlem lelkemet” ólomnehéz életérzés?

A lelki kenyér receptje bennünk van. A szívedben élő türelemben, jóakarásban, reményességben, figyelmességben és mindekifejlett a szeretetben.

Igényelem én, hogy kapjam, és igényeli a *másik*: tőlem, tőled.

Ha kapok lelki kenyeret, akkor én is adhatok bőven. Van-e olyan ember, aki nem kap(na), de könnyű adnia? És kérdezek, kedves Olvasó: hogyan gondolod, amilyen mértékkel lelki kenyeret kapsz, olyan mértékkel adhatsz is? És teszed-e, tesszük-e? Vagy nem mindig könnyű lelki kenyeret adni – noha szüksége annyira egyértelmű.

Újra kell értékelni az életet, a nagy sorsfordulóknál, események után, s ha szükség van rá, akkor – mindennap. Mindannyiunknak van belőlük része. Születés, súlyos betegség, baleset, veszteség, gyász, életünk drámai erejű fordulatai után. Ezek

próbatételek. Olykor katarzis értékűek, általuk újjászületik a lélek – szoktuk mondani. Lényegében felismerünk újból fontos dolgokat, tisztábban, egyszerűbben, a megszokások kozmetikumak nélkül látjuk a valóságot úgy, amilyen. Előítélet és fantázia nélkül. Egyszeriben érthetővé válik néhány olyan dolog, aminek az életben nagyobb fontossága van, mint ahogyan addig gondoltuk. Vagy régebben tudtuk ezt jól, de hajlamosak vagyunk arra, hogy időnként elfelejtsük, mintha lenne ennél több, fontosabb dolog is.

Mert bármid legyen is, mindennél többet ér, ha szomorúságodban megsimogatnak és átölelnek, és nincs az a pénz, ami többet érne, mint hitvesed, gyermekeid mosolya és szeretete, megértő türelme, csókja, barátaid biztatása. Pedig egy röpké pillanat műve, egy semmiség, ami – közhellyel élve – „a létezés nagy küzdelmében” szellőként lebben, mégis ez ad erőt a nagy „megvalósításokhoz”, mint a mesebeli alig-néhány falat és soha el nem fogyó, hamuban sült pogácsa a kisfiúnak a sárkánnyal vívott harcában.

Újból fel kell hogy fedezd, milyen nagy ajándék az *élet*, szereteid, hitvesed, kedvesed, gyermekeid, barátaid, ismerőseid, a téged számon tartó, érted aggódó emberek. Újra kell értékelned eddigi életedet. Meg kell fogalmaznod újból önmagadnak, hogy *életed ajándék*. Szokták mondani: szent és csodás. Én azt mondom: nagyon is valódi, és a te személyedre szabott egyedi lehetőség, aminek minden napja, pillanata alkalom arra, hogy ismételten átéld, hogy nem céltalanul imbolygó, akarat nélküli porszemek vagyunk ennek a világegyetemnek, hanem ható tényezői. Alakíthatjuk, igenis a magunk képére és hasonlóságára, ha bírjuk szusszal, van bennünk hit és akarat, és tudunk kitarthatóak lenni kitűzött céljaink elérésében. Újból kell értékelnünk hitünket: hogy tiszta és világos legyen önmagunk számára, mi-ben bízunk. Kitűzött céljaink elérésében kitarthatóak csak ekkor lehetünk. Önmagadban csak akkor bízhat, ha belső erőid mélyebbről, sérthetetlen helyről fakadnak: Istenből. Újból fel kell fedezned képességeidet, hogy bemérhesd határaidat, megfogalmazhasd korlátaidat, és válogatni tudj a számodra alkalmas kihívásokban. Másként az Élet számtalan feneketlen szakadékaiba zuhansz. Depressziós leszel. Kiábrándult. Gubólakó. Újból kell értékelned időről időre kapcsolataidat: elsősorban önmagaddal, hogy állandóan ne zúgolódj, és ne hibáztasd mindenért magadat, és azt se gondold, hogy te vagy a világ elfelejtett mártírja, vagy éppen a meg nem értett és mindig mellőzött zseni, hanem szélsőségek nélkül lásd magad, valóban olyannak, amilyen vagy. Hitelesen. Lásd magad annyira önzőnek és elfogultnak, amennyire őszintén rá is mersz kérdezni, hiszen felkészültél, hogy elviseled a *másik* válaszát. Ezért újra kell értékelned kapcsolataidat embertársaidal is. És ennek tükrében szépítgetés nélkül megismered Istennel való kapcsolatodat is. Újból fel kell fedezned a talán már megszokott, de a mindennapjaidat bearatnyozó egyszerű kedvességeket, apró örömeiket, amelyek mint kis fénysugarak megvilágítják a körülötted lévő embertársaidat, hogy jobban láthasd őket, és a szemükből rád tükröződő fényben tisztábban lásd magad. Újra kell értékelned bosszúságaidat, hogy apró-cseprő lelki gubancaid hálójából kitekinthess jóval messzebbre is, mint a cipőd orra, amely könnyen megbotlik, ha egyre csak azt bámulod.

Igen, újra kell értékelned életed minden nap, hogy hálás lehess. „És minél hálásabb leszel, annál kevesebbet panaszkodsz

A találkozás és emlékszerzés ünnepe

A IX. Szejkefűrdői Egyetem Unitárius Találkozó

Zengett az ég hajnalban, de mi, akik már rutinos Szejke-járók vagyunk, tudjuk, hogy az időjárás – akár az előrejelzések ellenére is – mindig jól alakul. És azt is tudjuk, hogy amikor megérkezünk, az almási fűvózenekar már javában játszik, és sok az ismerős mindenfelé. Röviden felmérjük a környéket, nini, itt vannak a „régiek” az új arcok között, innen is, onnan is feltűnnek. Milyen biztonságos látvány!

Körbepillantásos „felmérésemet” ezúttal a Kissolymos–Nyikómente gyalogos zarándokainak érkezése szakítja meg. Közel 50 km-t jöttek, és lám, itt vannak.

Harangszó hallatszik, és felvonulnak a díszlovakok, a fűvózenekar és az egyre apadó lelkési kar.

Kedei Mózes esperes a házigazdák, rendezők nevében üdvözölte a népes gyülekezetet és megnyitotta a találkozót. Benedek Jakab segesvári lelkész beszédének címet adott: *Az együvé-tartozás és az összefogás. Szerinte az együvé-tartozás és az összefogás egyenlő az Isten és az embertárs iránti feltétlen szeretettel. Dr. Szabó Árpád a szabadság fontosságát hangsúlyozta.*

A beszédek után először Gary Smith Concorde-i lelkész kért szót. Üdvözlésében a Brigadoon musicalben levő apró kis skót faluról mesélt, ahol a szeretet és igazság honol. Szerinte itt ma Szejken a saját Brigadoonunkat építhetjük fel, a szeretet és egység helyét. Megköszönte azt a csodát, amelyet közösen hoztunk létre, és átadta az amerikai testvérgyülekezetek üdvözlését.

Majd Elekes Botond, a Magyarországi Unitárius Egyház főgondnoka üdvözölte a találkozó résztvevőit. Ahogy két éve ígérte, következetesen dolgozott azon, hogy az erdélyi és magyarországi unitáriusok köteléke szorosabbá váljék. A magyarországi unitárius közösséget összefogásra indította a két évvel ezelőtti Nyikó menti árvíz szomorú híre, és nagyon rövid idő alatt az elmúlt ötven év legnagyobb pénzsegélyét sikerült előteremtenuik és eljuttatniuk a rászorulóknak. S a kapcsolatépítés további fontos mozzanata volt, amikor az ULOSZ szerve-

zésében ez év februárjában negyven erdélyi lelkész látogatta meg a budapesti egyházközséget, akiket az ottani előjárók önzetlenül láttak vendégül. Elekes Botond – mint mondta – reméli, hogy a közös gondolkodásnak a jövőben is lesz folytatása, és felhívta a figyelmet, hogy meg kell találnunk a tradicionális, ugyanakkor már modern, az őseink hitében gyökerező, de a 21. század valóságát figyelembe vevő unitárius értékeket.

Pécsi Dániel magyarországi heraldikus-zászlótervező a budapesti Bartók Béla egyházközségnek, a füzesgyarmati, a székelykeresztúri és a székelyudvarhelyi II. gyülekezeteknek átadta a négy új zászlót, röviden bemutatva ezek szimbólumait.

Az ünnepi műsort a Concorde-i kórus kezdte, és meglepetésként magyar dalok is elhangoztak. Meghitt pillanat volt, amikor a Székely Himnuszot a közönséggel együtt énekeltek.

A baróti Virág Tímea és a nagyajtai Fekete Hunor és Kincső népdalokat adtak elő, majd Fekete Ágnes és Kófiy Annamária verset mondtak.

Az idén ürmösi népi táncokat láthattunk, végül az Orbán Balázs-síremlék koszorúzása zárta a programot.

A találkozó meghittebb, élőbb része azonban csak ezután következett... és, mint lenni szokott, nagy beszélgetésekbe, evés-ivásba, gyermek- és hozzátartozó-keresésbe torkolt.

Simó Melinda

Közösen lépni

Az összefogás ereje mindig elbűvöl. Vágygal és egyesült akarattal a közös célért nagy dolgokat lehet véghezvinni.

Mindig csodálom a templomokat, amelyek az összefogás erejével és Isten segítségével „nőttek fel” egy-egy közösség településén. Szinte látom, akár az összekapcsolódó láncszemeket, miként adták kézről kézre az emberek a téglát, fát, cseppet, és hallom lelkük zenéjét. Ez kell a világnak, és ez kell nekünk, ezt akarjuk, ez a legfontosabb.

Nézz most végig rajtunk: közösen sokat érünk, közösen álmodunk és mérünk. Van erő a lelkünkben. Mutasd te is magad, és dolgozz velünk a közös célért. Ilyen gondolatokkal indultunk Szejkére.

Kissolymos – Szejke: kezdet és cél, közben pedig sok falu, arc, hang, biztató szó, és minden lépésnél a felcsillanó remény. Kezdetben tizenegyen voltunk, aztán nőtt csapatunk (Alsóboldogfalváról hárman, Siménfalváról egy ember, Kis-

és Nagykadácsból kilencen tartottak velünk), meg-megálltunk, és néha nehezen indultunk. Motorbiciklik zúgtak és kiáltották: „Hajrá, magyarok!”, s mi büszkén emeltük meg zászlóinkat, falutábláinkat.

Ismerkedtünk a múlttal, és megnéztük az utunkba eső unitárius templomainkat. Boldoggá tett az út, és ha olykor sántikáltunk is, büszkeség töltött el, este Székelyszentmihályon gitárszó mellett igazi barátokká váltunk, igazi csapat lettünk.

Reggel korán keltünk. Sokan dudáltak ránk, mert ismertek minket, hallottak rólunk, és elismeréssel néztek ránk.

Elmúlt már a fáradtság, de bennünk van az élmény: mi ott voltunk, és jó volt, jövőre is ott leszünk. Addig pihenünk és tervezzük, s kérünk minden bátor unitárius embert, hogy akkor majd tartson velünk.

Berei István

Marosszentgyörgyi krónika

Ötödik éve immár, hogy új év második napjától kezdődően legkésőbb vallászsabadság napjáig, január 13-áig igyekszem minden gyülekezeti tagunk hajlékába eljutni. Új évi áldáskérő látogatásnak nevezem ezt, amelynek menetrendje a következő: egyházi ének (egy versszak), bibliaolvasás (áldáskérő jellegű bibliai szövegrész), (kötetlen szövegű) rövid ima, a Miatyánk és az áldáskérés.

Második éve, hogy kántorunkkal, Tar Imrével és gondnokunkkal, György Lászlóval együtt járunk házról házra az év elején. Idén már a 3. egyházközségi szervezésű táncmulatságra hívtuk a helyi Kultúrházba nemcsak gyülekezeti tagjainkat, de más felekezeti barátainkat is. A január 13-i bál jól sikerült, 115 személy vett részt rajta, négyéves gyermektől hetvenkétéves felnőttig mindenki jól érezte magát. Köszönjük a torockószentgyörgyi-nagyenyedi Lőrincz Csabának, hogy harmadik éve díjmentesen biztosítja a báli zenét. A báli belépők díját templomunk tetőszerkezetének átalakítási és újrafedési munkálataira gyűjtötte össze pénztárosunk, Klócza Anna-Mária. Az egyházközségi gyűjtés mellett előzetes pályázatoknak és pénzkiutalásoknak is tudható be, hogy az Erdélyi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa, a Marosszentgyörgyi Tanács és a Maros Megyei Tanács egyaránt hozzájárult az említett munkálatokkal költségeinek fedezéséhez.

Kóruspróbáinkat heti rendszerességgel tartottuk a helyi Szent György gimnázium zene-tantermében. A Soli Deo Gloria Ökumenikus Vegyeskar próbáin már hat unitárius vallású kórustag vesz részt. Így a február 10-i helyi bálon házigazdászervezőkként voltunk jelen.

A március 6-án tartott, teadélutánnal egybekapcsolt női összejövetelen újraalakult a nőszövetség, amelynek következő találkozóira Beczassy Erzsébet pszichológust emberi kapcsolataink, Marton Erzsébetet préselt virágok művészete témában tartandó előadásra hívták meg Pálffy Anna-Mária.

Március 15-én délelőtt e sorok írója – felkérésre – Marosvásárhely belváro-

sában, Bernády György egykori polgármester szobra körüli megemlékezésen Petőfi Sándor *Bizony mondom, hogy győz most a magyar* című versét mondta el, és a marosszentgyörgyi önkormányzat képviselőjében a marosvásárhelyi postaréti Székely Vértanúk emlékművénél koszorúzott. Aznap délután e versmondás ismétlődött meg a községi római katolikus templomban nemzeti költőnk *A szabadsághoz* című versével kiegészülve. Március 22-én egyházköri gondnok-keblitanácsosi értekezletnek voltunk házigazdái, amelyen az egyházköri vezetőséggel – Nagy László esperessel, Darkó Béla és Szász Dénes felügyelő gondnokokkal, Kecskés Csaba körüli jegyzővel, Balázs Sándor közügyigazgatóval – együtt dr. Szabó Árpád püspök, illetve dr. Máthé Dénes és Kolombán Gábor főgondnokok, egyetemi tanárok is egyházközségünkben voltak. A résztvevőket Simon Ferenc alpolgármester is köszöntötte. Dicséretes keblitanácsi tagjainknak az értekezlet és a közebed előkészítése és lefolyása során tanúsított lelkiismeretes hozzáállása.

Március 26-a és április 1-je közt zajlottak az imaheti istentiszteletek, amelyeknek perselyes adományait a templomtorony-villámhárító bekötési munkálataira szántuk. Eközben kórusunk az Új Tavasz nevet vette fel.

Április 8-án, húsvétkor az utóbbi évek legnagyobb templomi jelenléte is megörvendeztetett, 74-en vettünk úrvacsorát.

Április 20-án a helyi művelődési házban a hagyományos kórusfesztiválon Új Tavasz kórusunkkal énekeltünk, 21-én lelkészi összeállítású kulturális műsort mutattunk be, 28-án a Szent György Lovagrend Székelyföldi Nagypriorátusa részéről Eigel Tibor nagyprior és dr. Makkai Gergely marosvásárhelyi prior lovagok oklevelét adták egyházközségünknek, amelyet e beszámoló írója vett át.

Május 6-án a marosvásárhelyi Kultúrpalotában a 16. Bárdos Lajos – Nagy István Kórusfesztiválon, május 13-án a körtvélyfáji református templomban a 7. Reneszánsz Énekkari Találkozón, 27-én, pünkösdkor a szászrégeni reformá-

tus templomban a 16. Zengjen hálaének című kórustalálkozón énekeltünk Hajdó Károly vezetésével a marosszentgyörgyi Soli Deo Gloria kórus tagjaiként.

Pünkösd nagyhetén ez írás szerzője a marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség templomában Nagy László marosvásárhelyi lelkész-esperes és Baricz Lajos marosszentgyörgyi római katolikus plébános Szent György Lovagrend tagjai közé való ünnepélyes felvétele ceremóniáján vett részt. Az ünnep harmadnapján, kóruspróbánk után az új templom építésére készülő tarcsafalvi unitáriusok lelkészi vezetésű csoportját fogadtuk templomunkban. Jó volt találkozni a hittestvéri szeretet jegyében a Fehér-Nyikó mentéről, a köz- és egyházi élet számára kiválóan képzett embereket adó unitárius Pálffyfalujából érkezett csoport tagjaival. 30-án esperesi vizsgálószéki közgyűlésekre került sor a szászrégeni leányegyházközségben, majd az anyaegyházközségben. A résztvevők számára emlékeztető marad Szilágyi Domokos tiszteletbeli gondnok magyarságtudatunk vizsgálatára készítő, veretes beszéde.

Júniusban megtörtént a villámhárító szakszerű bekötése a György és a Klócza családok tagjai közmunkájának köszönhetően. Hála Istennek a hónap közepén eredményes iskolai vallásoktatást zártunk, bár alig több mint tíz I–VIII. osztályos vallásórásunk van, és hat korcsoportról van szó, mégis külön-külön heti egy-egy órában foglalkozunk a vallásórással a lelkészi tömbház-lakrészben. A Bartha Márta és Pál Tünde által írt I–IV. osztályos vallástankönyveket igen jó eredménnyel tudjuk használni.

Júliusban a lókodi angol nyelvű táborban Mihály Olivér, a homoródalmási gyermektáborban Nagy Barna Balázs, Szűcs László Szilárd és Opris Arnold Sándor vettek részt.

Hadd zárja rövid krónikánkat bibliai fohász: „Legyen velünk Istenünk, az Úr, ahogyan őseinkkel volt. Ne hagyjon el bennünket, és ne vessen el magától! Hajlítsa magához szívünket, hogy mindig az ő útjain járjunk, és megtartsuk parancsolatait, rendelkezéseit és végzéseit, amelyeket őseinknek parancsolt.” (1Kir 8,57–58)

Pálffy Tamás Szabolcs

Hamuban sült pogácsa

folytatás a 2. oldalról

és morogsz. És ha egyszer eltűnik a panasz, eltűnik a boldogtalanság is. A boldogtalanságot a panasz élteti. A panaszkodáson és a panaszkodó elmén csimpaszkodik. A hála lehetetlenné teszi a boldogtalanságot. Ez az egyik legfontosabb titok, amit

meg kell hogy tanulj” (Osho), hogy újra és újra megérthesd: nem terhes Isten gyermekének lenni, mert a benned levő hit, a jóakarát, az együttérzés öröme és a szívedből kiáradó szeretet erőnek, tisztaságnak és megújult életnek a forrása. Ha újraértékeled életed, részed lesz a lelki kenyérben, mert te magad is azzá válsz: az életet megtartó, soha el nem fogyó, hamuban sült pogácsává.

Az Értől az Óceánig

Madártávlatból szemlélve a Homoród a róla elnevezett völgyben, dombok, erdők között, vékony érként húzódik meg, és minden embernek, akinek csak találkozása van vele, szívébe lopja magát. Tette ezt s teszi mindennap e hely szülőtteivel, az itt lakókkal, és teszi mindazokkal, akik látogatóba jönnek. Tovaszalad, hogy magával vigye e hely titkos mélyről jövő lüktetését, hogy elvigye a dalt, a derűt s néha a bánatot is.

Homoródszentmártonban, ahol egy másik érrel, Gyepes patakával találkozik, a rendszerint csendes partokon ritkán látott nyüzsgés támadt Áldás havának utolsó hetében. Egy huszonnyolc tagú csoport érkezett a San José-i testvérgyülekezetből. Munkalátogatás volt ez a javából, hiszen az Óceán közeléből jött látogatóink nem pusztán vendégeskedni akartak ittlétük alatt, hanem tenni, dolgozni is. Dolgozni, *de mit?* – volt a nagy kérdés mindenek elején. Válasz is született a levelezések rendjén erre a korántsem egyszerű kérdésre, és a válasznak három sarkalatos pontja volt: 1) labirintus-készítés; 2) elsüllyedt, régi sírkövek megmentése és 3) a vasárnapi iskolás terem falainak lefestése.

A gyülekezetünk apraja-nagyja tett-vett, hogy kellőképpen előkészüljünk a vendégek fogadására. És várakozással telve lestük a napot, egy újabb munkás hét kezdetét – helyesebben közepét, mert csütörtök volt az a nap.

Megérkeztek! Lelkes, érdeklődő, tenni akaró ifjak, és felnőttek.

És minden mozzanatban volt valami rejtett fény, ami nyilvánvaló ragyogássá vált minden újabb ásónyommal, ecsetvonással, s legördülő izzadságcseppel. Ez a ragyogás nem volt más, mint a barátság, a szeretetnek a tündöklése, amelynek révén túl lehet lépni a nyelvi korlátokon, és vállalva, közösen munkálkodva valami rendkívülit alkotni.

A jól végzett munka eredményeként megszületett a labirintus, amely most már bejárható imádkozva, dalolva, lassan avagy sebesen, kinek-kinek kedve szerint. A közepébe a testvérgyülekezet tiszteletére kopjafát állítottunk. Régi sírkövek is újra felszínre kerültek, hogy ismét láthatóvá válják, kiknek állítottak emléket egykor e kövekkel. És elkészült a falfestés is, ami

mindannyiunk várakozásán felülre sikeredett, köszönhetően a gyermeki és ifjú képzelőerőnek és munkának.

A közös munkáról Bara Orsolya ekképpen számol be: „Izgatottan vártuk, hogy megérkezzenek. Először féltünk, tartózkodók voltunk, nem mertük egymást megszólítani. A második nap már egy picit bátrabbak voltunk; a Gellérd Imre-ház falait festettük, míg a többiek a sírköveket ásták vagy a labirintust készítették.

A falfestésnek egy aprócska ötlet alapján fogtunk neki, de végül sok minden fölkerült – mindenki hozzáadta a maga öt-

letét – így: a Nap és a Hold, az unitárius jelképek, az övek és a miénk; a labirintus, kéznyomatok, lábnyomok, a mi és az ő templomuk – és egy szivárvány alatt Noé bárkája és az állatok. Szerintem ez a festés nagyon jól sikerült.

Nagyon hamar elteltek a napok, az egyik jött a másik után, és eljött az a nap is, amikor haza kellett menniük. Szomorúak voltunk.

Nagyon jól érezték és éreztük magunkat. Jó lehetőség volt a kapcsolatteremtésre és az angol nyelvgyakorlásra. Nagyon sok élményt és tapasztalatot szereztünk.

A végén már nem is akartuk elengedni őket, de muszáj volt. Nagyon örülök, hogy itt lehettek, és megismerhettem őket.”

E látogatás, úgy gondolom, újabb mérföldkő a két gyülekezet kapcsolatában, hisz e találkozás által barátságok szövődtek, és mindkét gyülekezet arcokat kapott. Ezután, ha San José-ről beszélünk, már nem pusztán az Óceánon túl, ahhoz közel eső, messzi gyülekezetéről szól beszélünk, hanem mindazokról az emberekről, akiket szívébe zártunk, akikkel barátságot kötöttünk.

A régi lett újra a Homoród völgye, ez az „Ér”? Egy kicsit igen, de azért valami változott, hisz naponta látni labirintust járó gyermeket és meglelt korúakat, amint hol gyerekes pajkos-sággal, hol szigorú komolysággal ismerkednek önmagukkal, Istennel, új barátokkal, e világgal. Ahogy végigmennek a patak köveire övezte ösvényen s emlékeznek; emlékeik, mint hajnali harmat érbe hulló cseppje, szaladnak tova a patak vizével, hogy az Óceánig visszahangozzák: a szeretet, amely utolsó lehetetünkig kitart, csak úgy maradhat meg és nőhet, ha megosztjuk másokkal.

Itt voltak, hazatértek, magukkal vivén mindazt, amit szívébe lopott a táj, és megosztottak velük az emberek: a szeretetet. Ezt hozták, és ezt vitték magukkal.

Adj a gondviselő Isten, hogy e szeretet örökké megmaradjon, és minél több gyülekezetünkben megtapasztalhassák és átéljék mindazt a munkát, örömet és szeretetet, amelyet nekünk, itt Homoródszentmártonban alkalmunk nyílt átélni.

ifj. Szombatfalvi József

Joe „övési” közt Homoródjánosfalván

„Ne várj nagy dolgot életedben,
Kis hópelyhek az örömök,
Szitáló, halk szírom-csodák.
Rajtuk át Isten szól: jövök.”

A falutalálkozók kiváló alkalmak arra, hogy felszínre kerüljön a sok-sok rejtett életerő, hogy egy közösség élni akarása megnyilvánuljon.

Homoródjánosfalván 2000 óta augusztus első vasárnapja ünnepnap: ekkor van ugyanis a falutalálkozás.

Ahogy más ünnepekre, erre is alaposan felkészülünk. A különbség csak annyi, hogy erre nem a saját otthonunkat, hanem a kultúrházat, a templomot, az óvodát csinósítjuk, takarítjuk.

Minden ünnepnek sajátos hangulata van, és úgy érzem, hét év után a falunaphangulat most kezd igazán kialakulni, beépülni a lelkünkbe. Már a „nagyhéten” nyüzsgő a falu: egyre népesebb lesz, érkeznek a vendégek, közmunkák zajlanak, tanulják a gyerekek a verseket, szerepeiket.

Vasárnap istentisztelettel kezdődik az ünnep, majd úrvacsoravétel következik. Az idén az Iowa Cityben levő testvérgyülekezetünk tagjai is velünk örültek. Önmagában már az is meglepő, hogy a világ másik feléből ebbe a kicsi faluba jönnek el évről évre, de Joe már másodjára teszi meg ezt a hosszú utat mankóira támaszkodva. Egy szerencsétlen félrelépés folytán sérült a bokája, rengeteg műtéti beavatkozáson esett át, és most is éppen kezelés alatt áll. De még így is eljön, és arról beszél nekünk: élete legnehezebb leckéje volt, hogy megtanulja elfogadni a szeretetet. És arról, hogy – micsoda egybeesés! – a prédikáció

textusa a jó szamaritánus példázata volt, és ő, Joe, élete során megélte, hogy volt már lévita, „szamaritánus”, és mivel mankókkal jár, tudja, milyen a sánokban feküdni és segítséget várni. Nőszövetségünk átadta Joe-nak és Steve Eckholm-nak azt a terítőt, amelybe minden Jánosfalván élő embernek bele van varrva a neve. A terítőnek két „testvére” van, az egyik idén májusban a hollandiai testvérgyülekezetbe került, a másik itthon marad, hogy a mi szószerűnket díszítse ünnepeken – hétköznapokon pedig a falat.

A máshol élő, fontos társadalomépítő munkát végző jánosfalviak évről évre valóságban mondják el nekünk azt, amit

számukra a szülőföld jelent. Most Lukács Éva magyartanárnőn volt a sor, aki a Székelykeresztúri Unitárius Gimnáziumban oktat. Ő jánosfalvi lányoknak tanította be azokat a verseket, népdalokat, amelyek vallomását segítették. A templomi műsort még a városfalvi Fodor Szilvia Tamási-szövegekből álló előadása is színezte.

A templomudvarban egy gyerekkrajzokból és hímzett zsebkendőkből álló kiállítás volt látható. Ezeket a zsebkendőket a lányok a nekik zöld ágat tevő fiúknak varrják.

A kultúrházban a gyerekek a *Hóféherke és a nyolc törpe* című paródiát adták elő. A szentmártoni táncsoport is fellépett.

Edéd után Joe-t felsegítettük a színpadra, és ő, meg nyolc másik zenész megleptek egy csodával. Ez a kilenc zenész eddig soha nem „muzsikált” együtt, és most némi hangolás után, kotta nélkül húzták, mi meg jártuk a táncot.

S. M.

Petőfi örökké fénylő csillagunk

Eltűnése 158. évfordulóján

„Azok közül, akik alusznak a föld porában, sokan felébrednek majd: némelyek örök életre, némelyek örök gyalázatra és örök utálatra. Az okosok fényleni fognak, mint a fénylő égbolt, és akik sokakat igazságra vezettek, mint a csillagok, mindörökké.” (Dán 12,2–3)

Pár évvel ezelőtt Kolozsváron magyar szakos egyetemi hallgató ismerőseim mondták el, hogy Petőfi Sándort nem ked-

velik, verseit nem szeretik, költészetét elavultnak tartják, és úgy gondolják, hogy gyermeteg gondolataival nincs mit kezdenie a mai magyar fiatalnak. Megdöbbenett ismerőseim állásfoglalása, hogy ennyire jutottunk az elnemzetlenedésben, hogy mi, magyar fiatalok tudatosan határoljuk el magunkat Petőfi Sándortól, s azt tagadjuk meg, ami a legszebb az életben: az örök fiataltságot.

Csakugyan létezik olyan magyar, aki ne szeretné lánglelkű költőnk őszinteségét, vagy egyszerűen annyira eltunyultunk mi, Petőfi-korú fiatalok, hogy képesek vagyunk lemondani álmainkról?

Emlékezzünk csak vissza: az iskolában sokszor versenyeztünk, hogy ki tudja a legtöbb Petőfi-verset megtanulni, minél több versszakot például a *János vitéz*-ből. Verskötete szent könyvnek számított, amelyet csak tiszta kézzel és ünnepi, fehér lélekkel lehetett lapozni. Ezzel a szentégtudattal olvastuk tiszta hangú verseit, s így alakítottuk ki sajátosan egyéni Petőfi-képeinket. Viszont más volt a saját életményként megélt Petőfi-kép, és más volt

az „aranykorszak” tankönyveiből reánk erőltetett Petőfi-portré. Ez utóbbi a viharos, állandóan a forradalommal foglalkozó költőt mutatta, aki a „dolgozó népért” küzdött; királyellenes versei társaságában a Respublika gondolatait tartotta fontosnak a kommunista rendszer. Önkényesen a rendszer szolgálatába állított, agyonlemezett versei egy idő után közhelyszerűvé váltak számunkra.

Ezért kell Petőfi Sándor életművét – lehetőségeinkhez mérten – megismernünk, hogy elkerüljük e torz kép kialakulását. Petőfi ugyanis nem az az állandóan dicsőségre vágyó költő volt, akit nekünk egykor bemutatnak; ő is hús-vér ember volt, örvendező és szenvedő, minden iránt fogékony, érzékeny, sértődékeny, mikor heves, mikor szelíd, akiről Ady Endre vallotta, hogy nem lehet magasztosabb jelzőt találni Petőfire, mint azt, hogy *gyermek*: a gyermek ugyanis a hajnalodó életet, a reménységet és a jövő ígértét jelenti.

A szabadságot álmódó Petőfiben ott van a csendes forradalmár is, akit talán még mindig nem ismerünk. A Petőfi-lelkéből feltörő folyamatos tenni-akarást még nem fedezték fel azok a magyarok, akik szemében Petőfi elavult. Csak a költészete avult el – mondogatják –, mert ma már nem lehet úgy verset írni, ahogyan ő tette. Csupán azt felejtik el a bírálók, hogy bátorság kellett úgy verset írni, ahogyan ő tudott. Mert ő teljesen azonosult azzal, amit ma *egyszerűségnek* és *közérthetőségnek* nevezünk.

Számtalanszor próbálták testi mivoltát, arcvonásait megörökíteni. Mindegyik kép más embert mutat. Az egyetlen hitelesnek tartott portréja, egy dagerrotípija sem tud csakis egyetlen hangulatot, egy egyéniségőredéket átmenteni az időn. De hogyan is lehetne hiteles portréba, szoborba szorítani az ő páratlan szellemiségét? Petőfi annyira nélkülözhetetlen eleme a magyar szellemtörténetnek, hogy magában mindenki újjíateremtheti őt, hiszen ő nem halt meg, örökké fénylő csillag számunkra.

158 nyár múlt azóta, hogy elveszítettük őt testi mivoltában. Rejtélyes eltűnése egész mítosz- és legendavilágot teremtett. A székelykeresztúriak annyira szeretik Petőfit, hogy a timafalvi temetőben a mai napig ápolják legendás sírját.

A Petőfi-legendáknak nincs logikájuk, röpke oknyomozással kítúnik képtelenségük, akár Székelykeresztúron, akár Fehéregyházán, akár orosz bányában látta valaki, akár Szibériában, fogolyként. Minden magyar hitte, hogy Petőfi visszatér. Nem a képzelet, hanem a nemzeti lelkiismeret követelte visszatérését. Majd legálább sírja megtalálását. Kérdezhetjük: miért ez a valóságos ámokfutás? Azért,

Embernek lenni – hivatásunk

„...Nem kívánunk a két szomszéd vár harcában igazságot tenni, s ma már a per újrafelvétele sem időszerű, miután Dienes András okmányszerűleg kimutatta a két álláspont tarthatatlanságát. Forduljunk tehát elsősorban a szemtanúkhoz, ilyen is akad néhány. 1860 őszén, az abszolutizmust fellázító októberi diploma megjelenésének idején Pákh Albert ankétot indított a Vasárnapi Újság hasábjain Petőfi eltűnésére vonatkozóan. Tudni akarjuk, tudunk kötelesség: Petőfi Sándor hol és mikor halt meg?...” – olvashatjuk Dávid Gyula és Mikó Imre *Petőfi Erdélyben* című kötetében.

De én tudom, mi tudjuk, ők is tudták, hogy Petőfi nem halt meg, Petőfi él és élni is fog. Mi mindnyájan tudjuk, akik 2007. július 29-én ott voltunk a fehéregyházi Petőfi-múzeumkertben, az emlékünnepeken. A koszorúzással egybekötött megemlékezésen ünnepi beszédek, versek, szavak hangzottak el, valamint a sárospataki 8Kor színház *Magyarnak lenni hivatásunk* című zenés ünnepi műsora. A fehéregyházi Petőfi Sándor Művelődési Egyesület, az RMDSZ helyi és segésvári szervezete által rendezett ünnepély egyik résztvevőjeként, a lelkészek segítségével, arra gondoltam, milyen jó is így, amikor az atyafiak békességben élnek, és megfontolt, átgondolt, emberséges határozatokat hoznak az ünnepi istentisztelet helyszínét illetően.

Történt ugyanis, hogy 2001. június 23-án felavatták a Millenniumi Unitárius templomot és a körülbelül egy hónapra rá következő ünnepi istentiszteletet itt tartották, a helybeli református egyház és vezetősége beleegyezésével. Az unitáriusok szerették volna, ha minden évben a millenniumi templomban lenne az ünnepi istentisztelet, de a reformátusok nem egyeztek ebbe bele, hisz 2001 előtt mindig az ő templomukban volt az ünnepi szertartás. Megszületett a megegyezés: páros évfordulók a reformátusoknál, páratlan évfordulók az unitáriusoknál ünnepelnek közösen az atyafiak. Így került sor az idén – immár negyedik alkalommal – az ünnepi istentiszteletre a millenniumi templomban, ahol Máthé Sándor brásói unitárius lelkész szolgált. Gyönyörűen beszélt az álomról, az álomlátásról, és Petőfi *Jövendölés* című verséből idézett: „Az álom ablak, melyen által / Lelkünk szeme jövőbe néz” – és hozzátette, hogy ez esetben a múltba is. A lelkész biztatott, bátorított, hogy merjünk álmodni, és igazi lelki táplálékot kínált a reményvesztetteknek, amilyen akkor én, abban a pillanatban voltam. És az átalvatlan éjszaka után... „mellém áll a egy anyyala az Istennek, a kié vagyok, a kinek szolgálok is, Ezt mondván: Ne félj...” (ApCsel 27,23–24) ... És én akkor már nem féltem.

A hivatalos ünnepélyt követően az Unitárius Egyház újonnan elkészített termeiben megtekinthető volt Nagy Vilmos ötvösművész, Sándor János faragó, Sz. Kovács Géza grafikus- és festőművész kiállítása.

2009 júliusában lesz majd a fehéregyházi csata és Petőfi Sándor halálának 160. évfordulója, páros évforduló (páratlan évben), tehát az unitáriusokon lesz a sor. Nagyon remélem, hogy arra az alkalomra is jelentkezik majd egy lelkes lelkész, egy ünnepi szónok, aki hisz abban, hogy Petőfi él, és élni fog miközöttünk, magyarok közt.

Benedek Enikő

mert szerették. Legjobb barátai, pálya- és harcostársai szerették és gyászolták őt. De visszavágyták Petőfit azok is, akik nem szerették, akik úri mértékű hiányként mérték föl veszteségét, és visszatérésével lelkiismeret-furdalásaikat szerették volna csillapítani.

Akik visszatéréséért foházkodtak, elégedtek, hogy valójában nem is távozott el. S ha egy könnyhullatásnyi időre el is ment, úgy ment el, hogy közben velünk maradt, és úgy maradt velünk, hogy belőlünk, magyarokból is magával vitt egy részt. Itt és most minden fajta félelem nélkül elmondhatjuk: több mint másfél év-

százada *Petőfi a magyarok nemzeti költője, a világgköltészet egyik óriása*. S ha ma közöttünk lenne testi valójában, felróná nekünk, mai magyaroknak, hogy egyre magasabbak épületeink, de egyre alacsonyabb a nemzettudatunk. Egyre nagyobb a házunk, de egyre kisebb a családunk, ijesztenően magas a magzatként meggyilkolt magyarok száma.

„Megint beszélünk, s csak beszélünk” – de nem cselekszünk. Gyarapodunk anyagiakban, és közben felhigulnak magyar

folytatás a 8. oldalon

Pálffy Tamás Szabolcs

Petőfi...

folytatás a 9. oldalról

keresztény értékeink. Eljutottunk ugyan a Holdra, de egyetlen lépést nem tudtunk megtenni felebarátunk felé; „az új Kánaánt” még nem fedeztük fel; „a bőség kosarából” nem juttattunk a rászorulóknak. Meghódítottuk és benépesítettük ugyan a világot, de nem tudtuk feltölteni „szabadságra, szerelemre” szomjas lelkünket. Elhagytuk ugyan a Naprendszer, de képtelenek vagyunk elhagyni kishitőségünket, félelmeinket.

Az a Petőfi mondaná nekünk mindent, aki eltűnése előtt négy hónappal, 1849. március 6–7-én Marosvásárhelyen a következő verssorokat írta: „S én bátran állom a csaták tüztét, / Tudom, hogy a golyó nekem nem vét, / Tudom, hogy a sors őriz engemet, / Hogy engemet megölni nem lehet, / Mert én leszek, nekem kell lenni, ki / Ha ellenünket mind a föld fedi, / Megéneklek majd diadalmadat, / Szabadság, és a szent halottakat, / Akiknek vére volt keresztvized, / S halálhörgése bölcsőénéked; / Meg kell, hogy érjem azt a szép napot, / Midőn áldásodat reánk adod, / S mi annyi átokteljes év után / Sírunk, mosolygunk, az öröm mián, / Midőn, mit eltört láncunk ad, a nesz/ Egy szabad nemzet imádsága lesz! / Meg kell, hogy érjem azt a nagy napot, / Amelyért lantom s kardom fáradott!” (Bizonny mondom, hogy győz most a magyar...)

Bizonny, vannak szellemóriások, akik soha nem hálnak meg. Általuk megy előbbre a világ!

Ötvenévesek találkozója Pipén

Július 14-én szervezték meg először Pipén az ötvenévesek a korosztályi találkozót. A szélrózsa minden irányából érkeztek azok, akik fontosnak találták, hogy újra együtt lehessenek, mesélhessenek az élet nehéz útjáról, együtt emlékezhesse a virágos mezőkre, amelyeket egykoron bejártak.

A rendezők a találkozás emlékére állított kopjafára vésett mottóval hívták „haza”, találkozni ötvenéves társaikat. „... Áldjon vagy verjen sors keze, / Itt élnek, halnod kell.” (Vörösmarty Mihály)

A kopjafát a cinteremben állították fel, avatására az ünnepi istentisztelet után került sor. A templom kertje megtelt. Virágcsokor a kezekben, mosoly az arcokon, örömkönny a szemekben és sok-sok emlék a szívekben. Bátorlan kézzel, de annál őszintébb örömkönnyek. Csodálkozunk? Nem kellene, hisz vannak, akik negyven éve nem látták egymást. A fényképezőgépek segítségével sikerült megörökíteni a találkozás pillanatait. Ezek után az ünnepi ebédre és bálra került sor, az ez alkalomra kijavított kultúrthonban.

„Egymást nem látjuk sok éven át, de majd visszatér találkozásra a sok régi barát”, és a tizenegy régi barátból visszatért találkozni hat. Ebéd alatt feloldódott a hangulat, a mosolyok bátrabbak lettek, a kézzel szorítások ölelésekké alakultak át. A „sok régi barát” együtt mulatott hajnalig, nem ötvenévesnek, hanem legalábbis húszéveseknek érezve magát. „Most indulok, mert menni muszáj, de ne felejtétek... én emlékezni fogok.” Ezzel az ígérettel vettek búcsút az ötvenévesek, és ment mindenki tovább, szívébe zárva a nap eseményeit, remélve, hogy lesz folytatás...

Isten adjon erőt, egészséget a következő nemzedékeknek, hogy ők is megrendezhessék a maguk szép „ötvenévesét”. Az ötvenegy felé haladókat pedig Tóth Árpád soraival köszöntöm:

„Múlt és jövő, kik középen álltok, / Skiket ez ünnep, mint ezüst halom / Emel magasra, honnan messzi láttok, / Szép volt a múlt, várjon ragyogva rátok / Még szebb jövő, még dúsabb jutalom. / S ezek között, bár szerény fény gyanánt ég, / Szeretetünk is hadd legyen ajándék.”

Székely Delinke

A kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben július 19-én két évtized után először szerveztek unitárius doktori védést. Czire Szabolcs teológiai tanár: *A történeti Jézus-kutatás a XX. század utolsó évtizedeiben* című doktori disszertációjának nyilvános megvédése ökumenikus bizottság előtt történt, eredményeképpen Czire Szabolcs tanár PhD fokozatot szerzett. A jeles eseményen egyházunk vezetősége is részt vett.

Egyházunk legfőbb kormányzó testülete, a Főtanács július 27–28-án tartotta évi rendes ülését Kolozsváron, a belvárosi unitárius templomban. A főtanácsi istentiszteleten Kotecz József felsőrákosi lelkész prédikált, az énekvezéri szolgálatot Kiss Erika kolozsvár-belvárosi énekvezér látta el. A főtanácsi ebédre a Berde-serleggel a pohárköszöntőt Asztalos Klára, az Unitárius Nők Országos Szövetségének elnöke mondta.

Az ülés során a Főtanács az alábbi fontosabb határozatokat hozta: a lelkési ügyvitel fogyatékosainak pótlására kötelező vezetői (menedzseri) továbbképzést szervezni a lelkészek számára; az egyházak koordinációs szerepkörét meg kell erősíteni; az év eleji családlátogatást minden egyházközségben kötelező elvégezni minden évben (a nagy lé-

lekszámú egyházközségekben minden lelkész után legalább 250 családot kell évente meglátogatni); a szórványok és leányegyházközségek jellegének tisztázását az EKT elnöksége és az egyházkörök vezetése együtt végezze el; az EKT elnöksége az egyházközi vezetőséggel keresse meg a nagy lélekszámú egyházközségeket azok szervezeti átalakítása, esetleg megosztása céljával; az EKT elnöksége az egyházközi vezetőséggel keresse meg a vitás vagyongosztási kérdésekkel küszködő egyházközségeket kompromisszumos megoldás végett.

Augusztus 5-én Komjászeggen falutalálkozót tartottak az unitárius templom feljavítása alkalmából tartott hálaadó istentiszteleten dr. Szabó Árpád püspök prédikált, az ünnepély keretében tartott úrvacsoraosztáson Rázmány Csaba, a Magyarországi Unitárius Egyház püspöke mondta az úrvacsorai beszédet.

Augusztus 12-én Kövenden falunapot szervezett az önkormányzat és az unitárius egyházközség. A rendezvény keretében tartott istentiszteleten dr. Szabó Árpád püspök végezte a szószéki szolgálatot.

3. sz. JEGYZŐKÖNYV

az Egyházi Képviselő Tanács 2007. július 6-án tartott rendes üléséről

Jelen vannak:

Hivatalból: dr. Szabó Árpád, dr. Máthé Dénes, Kolombán Gábor, dr. Rezi Elek, Szabó László, Nagy László, Nagy Endre, Szombatfalvi József, dr. Kovács Sándor, Popa Márta, Varró Margit, Rüszt Fogarasi Tibor, Asztalos Klára, Sándor Krisztina, Kun Csaba, Székely Botond.

Választott tagok: Bálint B. Ferenc, Bartha Alpár, Székely Kinga-Réka, Csete Árpád, Andorkó Ferenc, Csáka József, Gazdag Géza, Erdő László, Orbán Pál, Péterffy Miklós, Czimbalmos Kozma Csaba, László János.

Igazoltan hiányzik: Farkas Dénes, Pap Mária, Balázs Sándor, Kovács István.

Igazolatlanul hiányzik: Kedei Mózes, Farkas Emőd.

Előadótanácsosok: Gyerő Dávid, Vörös Alpár, Dáczy Tibor.

32. A 185. sz. egyházi ének eléneklése és Székely Kinga-Réka imája után, Kolombán Gábor főgondnok-elnök üdvözlö a megjelenteket, megállapítja a gyűlés szabályszerű összehívását, a határozatképességét, és megnyitja az ülést. Kéri a tárgysorozat elfogadását, az esetleges módosító javaslatokkal.

A különfélék tárgysorozati pontnál kívánnak szólni:

- Gyerő Dávid a fizetési bizottság üléséről
- Csete Árpád, az ICUU képviselőről

Dr. Szabó Árpád javasolja, hogy a tárgysorozat első napirendi pontja amerikai látogatásáról történő beszámoló legyen.

Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri László János, Nagy László, Bartha Alpár tagokat.

Az Egyházi Képviselő Tanács (a továbbiakban EKT) a megnyitót tudomásul vette, a tárgysorozatot a kiegészítésekkel, a módosító javaslattal, és a jegyzőkönyv hitelesítésére tett javaslatot elfogadja.

33. Dr. Szabó Árpád püspök beszámolója az észak-amerikai útból.

Az EKT Dr. Szabó Árpád beszámolóját az észak-amerikai útból örömmel tudomásul vette.

34. Jelentés az Egyházi Főhatóság közigazgatási munkájáról: az elintézett ügyekről és az észak-amerikai képviseletről.

Az EKT jóváhagyólag, tudomásul vette az Egyházi Főhatóság közigazgatási munkájáról, az elintézett ügyekről és az észak-amerikai képviseletről előterjesztett jelentést.

34. A Misszió Bizottság június 28-i ülésének jegyzőkönyve.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a Misszió Bizottság f. év június 28-i ülésén felvett jegyzőkönyvet.

35. A lelkészképzéshez kapcsolódó ügyek: A PTI Szenátusának jegyzőkönyve, a II. félévi vizsgaeredmények, jelentés a húsvéti és a pünkösdi légációról, a szakvizsgáról.

Az EKT a lelkészképzéssel kapcsolatos előterjesztések kapcsán a következő határozatokat hozta:

Az EKT támogatja a PTI Tanácsának kérését arra nézve, hogy a teológiai tanulmányok ideje a jelenlegi 3+2 évről alakuljon át 4+2 évre, amennyiben a vonatkozó állami törvénykezés is eszerint rendelkezik.

Az EKT a teológiai hallgatók vizsgaeredményeit tudomásul vette.

Az EKT a húsvéti és pünkösdi légációról készített jelentést tudomásul vette.

Az EKT a teológiai szakvizsgáról készített jelentést tudomásul vette, felkérte a jegyzőkönyv íróját, hogy Sipos László, vizsgára nem állt teológiai hallható helyzetének rögzítésével egészítse ki a jegyzőkönyvet.

A szakvizsga alapján Árkosi Emese, Bíró Attila, Kiss Sándor, Kovács Mária, Szabó Adél és Varró Amália gyakorló segédlelkési képzést szerzett.

36. Jelentés a lelkészképzés vizsgájáról.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a lelkészképzés vizsgájáról készített jelentést. Egyben határozatba foglalta, hogy a vizsga alapján Barabás Zsolt, Buzogány Csoma István, Gál Zoltán, Makkai-Ilkei Ildikó, Nagy Adél, Nagy Endre, Pál János, Solymosi Alpár, Szabó Előd és Tőkés Lóránt gyakorló segédlelkészek unitárius lelkési képzést szerzett, és számukra elrendelte a lelkészképzés oklevél kibocsátását.

37. Jelentés az énekvezér-képzés vizsgájáról.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette az énekvezér-képzés vizsgáján felvett jegyzőkönyvet, megállapítván, hogy a vizsgán Dimény Csilla Júlia és Márk Attila jelölt unitárius énekvezér-képzés oklevelet szerzett.

38. A Nyugdíjintézet vezető tanácsának július 5-i ülésén felvett jegyzőkönyv.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a Nyugdíjintézet vezető tanácsának július 5-i ülésén felvett jegyzőkönyvet.

39. A szociális koordinátor jelentése.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a Veress Enikő szociális koordinátor által készített jelentést az elmúlt negyedévben végzett munkájáról.

40. Jelentés a vallás- és köznevelési miniszter elintéztet fontosabb tevékenységeiről.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette az elnöki leg elintéztet VEN-munkáról készített jelentést.

41. A János Zsigmond Unitárius Kollégium jelentése a 2006/2007-es tanévről.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a János Zsigmond Unitárius Kollégium jelentését, a 2006/2007-es tanévről.

42. A székelykeresztúri Unitárius Gimnázium jelentése a 2006/2007-es tanévről.

Bartha Alpár javasolja, hogy a székelykeresztúri Unitárius Gimnáziumban is szervezzenek kiállítást a muzeális tárgyakról.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium jelentését a 2006/2007-es tanévről.

Az EKT elvileg jóváhagyta a gimnázium vezetőse által előterjesztett iskolacímert.

43. Előterjesztés a kolozsvári Unitárius Kollégium 450 éves ünnepi rendezvényéről.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a dr. Szabó Árpád püspök által szóbelileg megtett előterjesztést a kolozsvári Unitárius Kollégium 450 éves ünnepi rendezvényéről.

44. Beszámoló az egyházköri közgyűlésekről.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette az egyházköri közgyűlések alkalmával felvett jegyzőkönyveket.

45. Előterjesztés tiszteletbeli cím adományozására.

Az EKT jóváhagyta az Alsófelsőszentmihályi Unitárius Egyházközség kérését, hogy Bajka Domokos részesüljön tiszteletbeli gondnoki címben.

A tanács a kérését a Főtanács soron következő ülésén előterjeszti, és megteszi a szükséges intézkedéseket a tárgyban.

46. Tájékoztató a Szejkefürdői Unitárius Találkozó előkészítéséről.

Az EKT 1 ellenszavazat és 2 tartózkodás mellett a Székely Kinga-Réka, Czibalmos Kozma Csaba, Sándor Krisztina, Gyerő Dávid, Bartha Alpár tagokból álló bizottságot bízta meg a szejkei úrvacsoraosztás körülményeinek megszervezésével. Az EKT 1 ellenszavazat és 2 tartózkodás mellett úgy határozott, hogy a szejkefürdői unitárius találkozó keretében 2007-ben úrvacsoraosztást kezdeményez.

47. Az Egyházi Főtanács ülésének előkészítése.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette az elnökség előterjesztését a Főtanács 2007. évi ülésének előkészületeiről.

48. Az egyházi alkalmazottak nyugdíj-korhatárának lecsökkentése.

Az EKT jóváhagyta az elnökség előterjesztését az egyházi alkalmazottak nyugdíj-korhatárának elvi lecsökkentésére vonatkozóan az eddigi 70 évről 65 évre a férfiak és 60 évre a nők esetében.

Az EKT jelen határozatát a Főtanács elé terjeszti jóváhagyás és életbe léptetés végett.

49. Az alsófelsőszentmihályi egyházközség kérése 0,85 ha földterület eladásának jóváhagyásáról.

Az EKT egyhangúlag hozott határozatával jóváhagyta az Alsófelsőszentmihályi Unitárius Egyházközség kérését földterület eladására vonatkozóan.

A tanács Bálint B. Ferenc javaslatára kimondta, hogy az egyház gazdasági szakembere előzetesen minden adásvételi tervet a helyszínen vizsgáljon meg, a gazdaságosság és az egyházi érdek biztosítása érdekében.

A tanács Czibalmos Csaba javaslatára kimondta, hogy minden ingatlan-eladás esetében általános érvennyel bevezeti azon feltétel érvényesítését, miszerint ingatlan eladásából csak újabb ingatlan vásárlását vagy ingatlan-beruházást lehessen megvalósítani.

50. A nyárádszere dai egyházközség kérése épület és telek eladásának jóváhagyásáról.

Az EKT egyhangúlag jóváhagyta a Nyárádszere dai Unitárius Egyházközség kérését imaháza, valamint a hozzá tartozó 4 ár telek értékesítésére vonatkozólag.

Az adásvétel lebonyolítására az alábbi kitételek érvényesítendőek: az egyház gazdasági szakembere előzetesen az adásvételi tervet a helyszínen vizsgálja meg, a gazdaságosság és az egyházi érdek biztosítása érdekében; az ingatlan eladásából csak újabb ingatlan vásárlását vagy ingatlan-beruházást lehet megvalósítani.

51. Vörös Alpár előadótanácsos kérése munkaviszonya meghosszabbítására.

Az EKT jóváhagyta Vörös Alpár Vita István VENE előadótanácsos kérését félállású munkaviszonya meg-

hosszabbítását illetően további egy évre, 2008. augusztus 31-ig.

52. Jelentés az elnökkileg elintéztett fontosabb gazdasági ügyekről.

Az EKT 2 tartózkodás mellett jóváhagyólag tudomásul vette az elnökség előterjesztését az elintéztett gazdasági ügyekről.

53. A Pénzügy Bizottság ülésének jegyzőkönyve.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a pénzügyi bizottság július 5-i ülésén felvett jegyzőkönyvet.

Az egyetemes egyházfenntartás terén felgyűlt hátralékokkal kapcsolatban a Tanács azon határozatot hozta, hogy a hátralékban levő egyházközségek nem részesülhetnek semmilyen egyházi előnyben vagy szolgáltatásban addig, amíg nem törlesztik hátralékaikat.

54. Az egyházi központi hivatal 2006. évi zárszámadása.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette az egyházi központi hivatal 2006. évi zárszámadását.

55. Jelentés a 2007. I. évnegyedi pénzmozgásról.

Az EKT tudomásul veszi a 2007/I. évnegyedi pénzmozgásról szóló jelentést.

56. A Bolyai utca 9. szám alatti ingatlan fejlesztési lehetőségei.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette az elnökség által előterjesztett tervet a Bolyai u. 9. szám alatti ingatlan fejlesztési lehetőségeiről.

Az EKT egyben megbízta az elnökséget, hogy kezdje meg a tárgyalásokat a lakókkal azok kilakoltatásáról.

Szabó László kérésére határozatba került az is, hogy az elnökség az EKT következő ülésére hasonló tervet nyújtson be a többi központi ingatlan fejlesztési lehetőségéről is.

57. A pénzügyi ellenőr jelentése.

Az EKT tudomásul veszi a pénzügyi ellenőr jelentését.

58. Különlfélek: A Képviselő Tanács a Különlfélek tárgysorozati pont alatt az alábbiakat vette tudomásul:

Szabó László gratulált a közelmúlt két jelentős kitüntetésének: dr. Szabó Árpád püspök az egyesült államokbeli Testvér-egyházközségi Tanács évi díját, az Élmi a Hivatást díjat vette át; Kovács Sándor teológiai tanár pedig sikeresen megvédte doktori dolgozatát, s ezzel PhD fokozatot szerzett a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán.

Sándor Krisztina bejelentette, hogy kapható az ODFIE daloskönyv új kiadása, 20 lejért.

K. m. f.

Dr. Szabó Árpád
püspök

Kolumbán Gábor
főgondnok

Dr. Rezi Elek
főjegyző

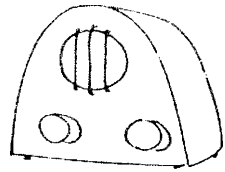
László János

Hitelesítők:
Nagy László

Bartha Alpár

Megjegyzés: A Jegyzőkönyv 40–50 sorszámai alatti részt, Andrási Benedek lelkész-aligazgató szerkesztette, tekintettel arra, hogy dr. Rezi Elek főjegyző szolgálati elfoglaltsága miatt, ez idő alatt távol volt.

Orbán Balázs, „a legnagyobb székely” (2)

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora

Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30. Szerkeszti: Solymosi Zsolt. augusztus 29.

Rádió-istentisztelet

Kolozsvári Rádió, alkalm szerűen, vasárnapokon, 17.30-kor. Szerkeszti: Solymosi Zsolt. szeptember 16.

Tavaszi virágcsokor

unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert, Kolozsvári Rádió, szombaton reggel 9.15–9.30 között augusztus 18., szeptember 1., 15., 29.

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi Prima Rádióban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a www.prima-radio.ro címen. Szerkesztik: Csáki Levente, Gál Zoltán és Szabó Előd. minden vasárnap reggel 8.30-kor.

A két mű az erőgyűjtés, a szerkesztés, stilizálás próbája volt nagy művéhez, *A Székelyföld leírásához*. Az elkövetkező hat év alatt Orbán bejárta a székely-lakta tájak minden zegét-zugát, mintegy ötszáz települést. Vonaton, harmadosztályú kocsin utazott, hogy a népet jobban megismerje, aztán rendszerint felfogadott egy-egy szekeret, s kivitette magát valamelyik központi fekvésű településre. Onnan lóháton vagy gyalogszerrel folytatta útját. Tarisznájába jegyzetkönyvén kívül csak egy kis hideg étket tett: barna kenyeret, szalonnát, kofapecsenyét, retket, hagymát – meg egy ivópoharat, a lépten nyomon kínálkozó ásványvizet kedvéért.

Útközben megszólított minden gazdát, napszámot, menyecskét. Lejegyezte a határrészek, dűlők és csapások nevét. Elleste a népi szokásokat, hosszasan leírta a falusi lakodalom menetét.

Gyenge lovas volt, de kitűnő gyalogló, könnyen mászta meg a kaptatókat és a hegyeket. Feltérképezte a magaslatokon akkor még omladozó várromokat, vázlatokat készített a vidékekről.

Gyakran vitt magával fényképezőgépet. Munkájának képanyaga is többnyire saját felvételei alapján készült. Itt jegyezzük meg, hogy *A Székelyföld leírásához* készített közel kétszáz Orbán Balázs-fénykép elfelejtetten porosodott csaknem száz évig egy iskolai, majd egy megyei könyvtár „ömlesztett” állományában, mígnem csodával határos módon került szakemberek kezébe, gondozásába.

Orbán Balázs korszakalkotó művének teljes címe: *A Székelyföld leírása történelmi, régészeti, természetrajzi s népismertléti szempontból*. A cím részletezése is azt mutatja, hogy a szerző elsősorban történész. Már az *Utazás Keleten* előszavában leközölte: „Bármily fölséges valamely táj, vidék, ország belső értékét az emberi nemnek ottan lefolyt viszontagságai kölcsönzik, s így a történelmet az utazási leírások érdekere múlhatatlan kellékek tekintém...” Nem véletlen, hogy a legtöbb támadás éppen történelemszemlélete miatt érte. Ő ugyanis a székelyeket a krónikák, a hagyomány, a várromok és az énlaki rovásírás alapján hun származéknak tartotta, akik Attila birodalmának szét hullása után keletre visszavonulva mai lakóhelyükön állapotok meg, s népi

egyénségüket a magyarok bejöveteleig fenntartották. A székelység ködbe vesző eredetéről nemcsak történelmet írt, hanem mítoszt is teremtett.

Orbán Balázs művének történelmi értéke természetesen nemcsak ebben a néperegébe illő történelemszemléletben van, hanem a gyönyörű, szerteágazó anyag összegyűjtésének módjában is, amellyel művelődéstörténetünket gazdagította. Több mint száz templomot, harangot, több száz szárnyasoltárt, mennyezetfestményt, kelyhet, poharat és himzést mutatott be, és ezek jelentős részét maga fedezte fel. Időközben ezek közül sok elpusztult, és csak *A Székelyföld leírásában* maradt nyoma.

Semmi nem kerülte el a figyelmét! Meglepő, hogy a maga korában fő gondja a székely ipar – és főként a bányászat – ügye volt. Tudta, hogy egy nép felemelkedése és helyben maradása ettől függ. Az iparosítás hangsúlyozásáról a népesedés kérdésére tért át, olyan időszerűen, mintha épp a mához – a mi korunkhoz – szólna: „Ideje azért a székely kivándorlás megakadályozására gondolni, mit leginkább a gyáripar felvirágoztatása által lehet elérni, melyre kiválóan hivatottsággal bír (például) Csiknak tevékeny népessége.”

Teljes rokonszenve a dolgozó nép volt. A vasércet a hátán cipelő bányász láttán így kiáltott fel: „Oh gépészet, jöjjön el a te országod!”

Amikor *A Székelyföld leírásának* anyaggyűjtésével és adatrendezésével elkészült – hat év alatt fejezte be a terepmunkát –, felköltözött Pestre, ahol szűkös, bérelt szobájában, a legigénytelenebb körülmények között, de irigylésre méltó kedéllyel dolgozott a formába öntésen, míg el nem készült a nagy művel.

Az első kötet, amely Udvarhelyszéket mutatja be, 1868-ban jelent meg. Utána jöttek sorban: 1869-ben a második (Csikszék) és a harmadik kötet (Háromszék), 1870-ben a negyedik kötet (Marosszék), 1871-ben az ötödik kötet (Aranyosszék) és végül 1873-ban a hatodik kötet, amelyben a Barcaságot írta le.

Bizonyára parlamenti elfoglaltsága miatt jóval később, 1889-ben jelent meg *A Székelyföld leírását* kiegészítő utolsó nagy munkája, a *Torda város és környéke*.

Életművének elismeréseként 1887. május 17-én a Magyar Tudományos Akadé-

mia levelező tagjává választotta. 1888. március 5-én tartotta székfoglaló beszédét *A székelyek származásáról és intézményeiről* címen.

Amíg Orbán Balázs faluról falura járt, lassan-lassan oldódott a belső politikai hangulat, de egyáltalán nem abban az irányban és nem azzal a tartalommal, amely őt mint Kossuth buzgó hívét és az emigrációban harcostársát kielégítette volna. A Bach-korszak után a császári alkotmány helyreállítására tett megalkuvó kísérleteket gyanakvással figyelte. Amikor 1863 júliusában Nagyszébenben „tartománygyűlést” hívtak össze, Orbán Balázs lelke megtelt keserűséggel, mert felismerte a rendezők behódoló szándékát. Végképp felháborodott, amikor arról értesült, hogy

folytatás a 10. oldalon

Szabó László

Orbán Balázs...

folytatás a 9. oldalról

Fogarasi Mihály gyulafehérvári római katolikus püspök is részt vett ezen a „nemzetáruló” gyűlésen. Felháborodásának azzal adott kifejezést, hogy kilépett a római katolikus egyházból, és 1865-ben áttért az unitárius vallásra.

Személyiségének fennköltségét mutatja, hogy nemcsak ellenállni és dacolni tudott, de kész volt nagylelkűen megbocsátani is – különösen ha népének ügye, érdeke, illetve az erkölcsi példaadás azt megkívánta.

Első ízben Marosvásárhely választotta őt országgyűlési képviselőjévé, 1870-ben.

Majd 1872 és 1881 között Székelykeresztúrt képviselte, ahol azonban az új választás-kor a kormánypárti jelölttel szemben vesztett – amit kedvelt székely népének hálátlansága láttán maga is megkönnyezett.

A keresztúri választókat maga Kossuth is hálátlansággal vádolta egyik levelében. Orbán Balázs viszont a súlyos bántalmat azzal viszonzta, hogy ötszáz forintos alapítványt tett a székelykeresztúri unitárius gimnáziumnak azzal a megkötéssel, hogy ennek kamata évente a legjelesebb tanulóknak jusson, nemzetiségi vagy vallási megkülönböztetés nélkül.

Keresztúri kudarca után Berettyóújfalut képviselte a törvényhozásban, de szíve továbbra is szülőföldjéért dobogott,

amelynek rejtett zugait felkutatta, történetét kiszínezte, amelyet hálátlanságában is zöldnek látott, s kenyérrrel viszonzta a feléje dobott követ.

Végrendeletében is hazagondolt: „Családdal nem lévén megáldva – írta – a magyar népet tekintem családomnak, s azt kívánom főörökösömnek tenni.” Tövisi, szombatfalvi és szekjefürdői vagyonát közcélokra hagyományozta.

Orbán Balázs 1890. április 19-én halt meg Budapesten, a parlamenti ülésszak alatt. Családi birtokán, a Szejke-forrás feletti hegyoldalon temették el. Kopjával megjelölt sírkertjéhez székelykapuk sora vezet, ami a Székelyudvarhelyre menő országról jól látható.

Konfirmációk Ernyében és Iklandon

A kis lélekszámú egyházközségekben szolgáló lelkész számára nem adatik meg, hogy évente konfirmációi szertartást végezhesen. Lelkész, kántor, gondnok és keblitanácsi tagok, gyülekezet, konfirmandusok és családtagjaik számára várva várt, izgalommal is teljes esemény; „nagy napot” jelent a templomi konfirmációs ünnepség.

Nagyernyében július 29-én hárman konfirmáltak: György Árpád-Botond, Keresztúri Szende és Ráduly Zsolt. A fiatalok az 1909-1910-ben épült templom tetőzetének javítási és újrafedési munkálataihoz előzetesen hozzájárulva pénzadományt tettek.

Iklandon augusztus 5-én három konfirmandus tett bizonyosságot hitéről és élt első ízben úrvacsorával. A nyitott és befogadó unitárius úrvacsorázás gyakorlata szerint az esetenként más felekezetű szülők és keresztszülők is éltek úrvacsorával, amelyet Pálffy Anna-Mária lelkész szolgáltatott ki. Major Anna-Zsu-

zsanna, Mihály Erika és Molnár Sándor konfirmandusok egy úrasztali terítőt és két kehelytörő kendőt adományoztak szertartási használatra. Az ünnepség előtt a közösséghez való tartozásukat jelezték azáltal, hogy id. és ifj. Major Mátyás (gondnok és fia) irányításával újrafestették a templom melletti kapu-kerítést. Az iklandi gondnok üdvözlő beszédében nagyra értékelte, hogy lelkészük az állandó ingázás közepette eredményesen, szeretetteljesen végzi a gyermekek és fiatalok vallásoktatását, konfirmációra való felkészítését.

Mindkét helyen utoljára 2003-ban volt templomi konfirmációi ünnepség, Ernyében akkor kilencen, míg Iklandon négyen konfirmáltak.

Köszönet illeti Tar Imre marosszentgyörgyi kántort, az Új Tavasz kórus karvezetőjét, aki a lelkész felkérésére mindkét helyen ellátta az énekvezérei teendőket, és harmóniumjátékával emelte a szertartások áhítatát.

P. T. Sz.

Harang-villamosítás!

- » elektromágneses húzás,
- » elektronikus vezérlés
- » nincs mozgó alkatrész, kopásmentes
- » többféle programóra (lásd: www.quasi-modo.hu)
- » harang és torony számára a legkíméletesebb mozgató
- » 5 (öt) év teljes GARANCIA

Továbbá: » elektronikus nagymeretű ÉNEKSZÁMKIJELZŐ
» PADFÜTÉS
» ÚJ toronyóra

Érdeklődni:

- DEÁK LÁSZLÓ • Szatmárnémeti • Tel.: 0740-473023 •
- e-mail: deak.laci@yahoo.com, deak@quasi-modo.hu •

Svájc – Románia

A kilencvenes évek elején a Svájci Katolikus Nőszövetség megpróbált segítségére lenni az akkor alakuló, szárnyait próbálgató romániai civil szervezeteknek, főként azoknak, amelyek valamilyen formában a nők szociális tevékenységével függenek össze. Megalakították a FOWE (kelet-nyugat-európai kapcsolatok) csoportot, és költségvetésükből jelentős összeget szántak a csoport munkájának anyagi támogatására is.

1994-ben személyes kapcsolataik alapján országunkból harminc nőt hívtak „tapasztalatcserére” Svájcba. A csoport román, magyar, német nemzetiségű tagjai Románia legkülönbözőbb vidékeiről, több mint 20 civil szervezetet/egyházat, legalább 6 vallásfelekezetet képviseltek

A Luzernben tartott egyhetes szeminárium során a csoport tagjai betekintést nyerhettek a svájci demokrácia bonyolult rendszerébe; abba, miként biztosítják a demokrácia keretében az egyenlő jogokat a nőknek – és általában a különböző hátrányos helyzetűeknek. Öregothonokat, csökkent munkaképessé-
gűket foglalkoztató intézményeket látogattunk meg, elmagyarázták, hogyan próbálnak segíteni azoknak – főleg nőknek –, akik már nem fiatalon, de még „aktív” korban, esetleg gyermekeik felnevelése, szárnyra bocsátása után ismét dolgozni szeretnének a kenyérkeresés vagy „csak” a hasznos elfoglaltság érdekében.

A következő évben még egy csoportot hívtak meg, már az egész kelet-európai térségből. Ebben az esetben a szeminárium témaköre a vallásoktatás különböző formáira, megszervezésére vonatkozott.

Egy idő múlva a FOWE vezetői feltették a kérdést: hogyan hasznosították, alkalmazták a Svájcban tanultakat a szeminárium résztvevői. Az igazság az, hogy voltak, akik lemorzsolódtak, vagy csak kellemes nyaralásnak tekintették a svájci szemináriumokat, a két csoportból mégis maradt vagy harminc személy, akik az 1997-ben Kolozsváron tartott találkozáson komoly eredményeket tudtak közösségszervező tevékenység és szociális munka terén felmutatni.

A tapasztalt eredmények alapján a svájci hölgyek rendszerezítették a találkozókat, és a csoport tagjai kétévenként más-más színhelyen találkoztak, hogy tevékenységükről, projektjeikről beszámoljanak. Ezeken a szemináriumokon az avatott előadók vezetésével, csoportfoglalkozások révén mindig közérdekű témákat is körbejártunk: konfliktusok a családban, etnikai problémák stb. Így 1999-ben Bráilán, 2001-ben Marosvásárhelyen, 2003-ban Medgyesen, 2005-ben Brassóban volt a találkozó. Voltak olyanok, akik az évek folyamán rendezett minden találkozón részt vettek, de minden alkalommal csatlakoztak újabb tagok is, olyanok, akik a szervezők szerint az illető közösségnek építő tagjai. Jelenlétük valóban hozzájárult a szemináriumi tevékenységek minőségi javulásához.

Meg kell jegyeznünk, hogy az unitárius részvétel minden alkalommal számottevő volt. Részt vettünk a szervezésben, a programok kialakításában. Nemcsak az UNOSZ szervezetét, kisebb és nagyobb projektjeit ismerhették meg, de a találkozók alkalmával betekintést nyerhettek egyes helyi nőszövetségek (a kolozsvári, a homoródkarácsonyfalvi, a segesvári) életébe, meglátogatták az Unitárius Egyház egyetlen szociális létesítmé-

nyét, a lokodi öregotthont... és voltak olyanok is, akik először ismerkedtek meg az unitárius vallással, először jártak unitárius templomban.

Ezek voltak tehát azok az előzmények, amelyeket ismerni kell, mielőtt megkezdենék tudósításunkat a 2007. évi, sorrendben nyolcadik „Svájc–Románia szemináriumról”, amely közös megegyezéssel valóban az utolsó volt.

A brassói szeminárium záró összejövetelén mi, kolozsvári unitárius csoporttagok elvállaltuk, hogy 2007-ben otthont adunk az utolsó szemináriumnak. Sorozatos egyeztetések után véglegesítettük a témát és az időbeosztást: *Vallási tolerancia és emberi jogok*, július 10–13. Nagy segítséget jelentett, hogy vendégeinket az unitárius egyetemista-bentlakásban helyezhettük el, és a kollégium szépen berendezett tanári szobájában tarthattuk a közös programokat. A szeminárium résztvevői: a svájci katolikus nőszövetség részéről két asszony, a hazaiak Maros-

vásárhelyről, Segesvárról, Medgyesről és a Kárpátokon túlról, Bráilából érkeztek, és legnagyobb számban a helyiek vettek részt különböző civil szervezetek képviselői, összesen tizen-nyolc nő.

A négynapos rendezvény július 10-én reggel kezdődött áhítattal és ismert közös énekekkel. Miután mindenki röviden beszámolt az elmúlt két év jelentősebb történéseiről, átadtuk a szót a meghívott előadónknak, dr. Lukács Olga református lelkésznek, egyetemi hitoktatónak, aki történelem-filozófiát is végzett, és egyháztörténetből doktorált. Előadásának a címe: *Egység vagy újabb osztódások a kereszténységben*. Az előadó végigkövette a keresztény vallás és egyház osztódását a kezdetektől napjainkig. Végkövetkeztetése: a szétválás folyamata megállíthatatlan, mert az ember mindig a teljes és tökéletes hitre törekszik, a biztos ismeretre – és ez számára lehetetlen. Az előadást megbeszélés követte.

Ha volt bennünk kezdeti feszültség, az egyértelműen feloldódott a délutáni interaktív foglalkozás során, amelyet Ferenczi Enikő mentálhigiénés szakember tartott. Itt mindenki elmondhatta, személyesen mit jelent számára a vallási és lelkiismereti szabadság. Azután két csoportban konfliktus-megoldási feladatot kaptunk. Percek alatt nagyszerű ötletek támadtak; fantasztikus beleéléssel, improvizációval és mégis összjátékkal bizonyítottuk gazdag képzelőerőnket és a megoldás megtalálását.

folytatás a 12. oldalon

Szabó Magdolna, Paskucz Viola, Asztalos Klára

Svájc–Románia

folytatás a 11. oldalról

A második nap fárasztó, de érdekes volt. Meglátogattunk különböző vallásfelekezeti templomokat: a Horea úti zsinagógát, a főtéri Szent Mihály római katolikus templomot, a Bob utcai görög katolikus és a Farkas utcai református templomot, az ortodox katedrális, az evangélikus és az unitárius templomot. Mindenütt egyházi vezetők ismertettek meg vallásuk és a templomuk történetével, a liturgiákkal. A távolabbról jöttek is képet alkothattak Erdély vallási sokszínűségéről. Délután meglátogattunk a Kisbácsban működő kisegítő iskolát, ahol sokirányú foglalkozást nyújtanak a fogyatékos gyermekeknek. Este a Reménység Alapítvány vendégei voltunk. Családias hangulatban fogadtak. Vendéglátóink rövid házi koncerttel, finom vacsorával kedveskedtek.

A harmadik napon kirándulást tettünk. Első állomásunk Torda volt. Megtekintettük a katolikus templomot, ahol 1568-ban kihirdették a vallásszabadságot, azután az unitárius templomban Józsa Lajos tiszteletes beszélt a vallásszabadság törvényének jelentőségéről, majd az unitárius nőszövetség szeretetvendégségén vettünk részt. Torda egyik érdekességét, a sóbányát is megtekintettük. Délután Gyulafehérváron a római

katolikus és az ortodox székesegyházakról és a környező épületekről hallgattunk meg szakszerű bemutatást.

Az utolsó nap a svájci asszonytársaink beszéltek az emberi jogok és a tolerancia aktuális kérdéseiről a maguk hazájában. Megdöbbenéssel hallgattuk, milyen nehéz és bonyolult kérdésekkel kell szembenéznie a svájci demokráciának a nagyszámú, főként távoli országokból érkezett nem-keresztény vallású (elsősorban iszlám) és más kultúrájú bevándorlók miatt, milyen nehéz egyensúlyt teremteni, közös iskolákat működtetni.

Délután felelevenítettük az előző találkozók élményeit, néhány emlékképet vetítettünk. A csoport részéről a svájci szervezők és finanszírozók iránti hálánk jeléül minden szervezőnek egy-egy albumot adtunk át, amelyben ki-ki a saját fényképe mellé egy mondatot írt arról, hogy számára mit jelentett, miben segített a szeminárium-sorozat, az együttlét. A búcsúeste közös vidám játékkal és énekléssel zárult. A csoporttagok sokszínűsége ellenére vallási nézetkülönbségek soha sem merültek fel, és nyelvi toleranciából is jól vizsgáztunk, mivel minden hozzászólást helyben kellett fordítani magyar-román-német nyelvre, ami sokszor fárasztó és időigényes volt.

Azzal a gondolattal váltunk el egymástól, hogy bár a szeminárium-sorozat lezárult, azért továbbra is kapcsolatban és jó barátságban maradunk egymással.

Kórházlelkészi szolgálat

működik Székelyudvarhelyen,
Sepsiszentgyörgyön
és Kolozsvár 15 kórházában.

Hogy beteg hozzátartozóját
idejében elérjük,
kérjük tartózkodási helyét
(nevét, a kórházat
és a kórterem számát)

a következő telefonszámokon

bejelenteni:

Török Áron,

Sepsiszentgyörgy,

0267-316201,

Katona Dénes,

Székelyudvarhely,

0266-213100.

Ferenczi Enikő,

Kolozsvár,

0740-063767.

**Mindenkire
vigyázni akarunk.**

Sok szépet láttunk, hallottunk!

A székelykeresztúri nőszövetség ezen a nyáron is megszervezte szülőföldünk megismerését célzó hagyományos kirándulását.

Mostani kirándulásunk egyik fő célja a csíkszeredai Mikó-várban levő Munkácsy-kiállítás megtekintése volt. Gyönyörködve és csodálattal néztük a sok szép festményt, megdöbbenve álltunk meg a Krisztus keresztre feszítését ábrázoló műalkotásánál, fejet hajtottunk Munkácsy Mihály festői nagysága előtt.

Elhagyva a Mikó-várat utunk Zsögöd felé vezetett, ahol kiváló festőnk, Nagy Imre népe sorsát, dolgos hétköznapjait, a Székelyföld csodálatos tájait megörökítő képeiben gyönyörködhettünk.

Kirándulásunk további útvonala a Gyimesek hosszú, erdővel, kaszálókkal borított, folyóvizekkel szabdaltságot öltött völgyén haladt át. Csíkpálfalva, Csíkszentmihály, Csíkszépvíz érintésével a Gyimesi-szoroson át a csángók hazájába értünk. Palánkánál megfordultunk, és ugyanezen a gyönyörű völgyön jöttünk vissza Csíkszereda felé.

A Rákóczi-vár maradványainál megálltunk, és a Tatros folyó hídján átkelve, a várom 96 lépcsőjén felkapaszkodva festői vidék tárult elénk. Elhaladva a csíkszépvízi duzzasztott tó csillogó vizeitől mellettszint intettünk e gyönyörű tájnak.

Csíkszeredát elhagyva autóbuszunk a szépséges Hargita kanyargós útján Hargita-füredre vitt, ahonnan beláttunk a Csíki-medencébe és a lemenő nap sugaraiban fürdő fenyvesek lábainál elterülő vidékre.

Homoródfüredre érkezve, a friss borvízből szomjunkat oltva Székelykeresztúr felé indultunk.

Így ért véget ez a tanulságos, élménydús nap, amelyért köszönetet mondunk Bálint Júlia kirándulásszervezőnek és Péterffy Miklós túravezetőnek, aki egész útszakaszon ismertette az egyes településekhez fűződő történelmi, földrajzi tudnivalókat, gyarapítva ezáltal ismereteinket.

Ezek a kirándulások meggyőznek arról, hogy minél jobban megismerjük csodálatos szülőföldünket, annál jobban ragaszkodunk hozzá, és tehetségünkhöz mérten munkálkodunk szépítéséért, gazdagításáért.

Péterffy Erzsébet

A *Nők Világa* terjesztésére folytatjuk a 2007-ben bevált előfizetési rendszert.

A 2008. év három számára az előfizetés postaköltséggel együtt 6 lej.

Sigmond Júlia várja az előfizetők jelentkezését a torockószentgyörgyi konferencián szeptember 1-jén, majd azután postán vagy személyesen.

az UNOSZ vezetősége

Szint játszani ODFIÉsen

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet augusztus 3-a és 6-a között Székelyderzsen szervezte meg a XI. ODFIE Színját-szó találkozót.

A vendéglátó falu művelődési háza és iskolája, illetve a helybeli unitárius egyházközség temploma szolgált színhelyül. Mintegy ötszázan vettek részt a találkozón, tizenhét csapat nevezett be a versenyre. Ők a nyitó rendezvényen vázlatosan ismertették a bemutatásra választott színdarabot, és bemutatták a produkciót beharangozó plakátjaikat. Az első nap kiemelkedő eseménye a sepsiszentgyörgyi amatőr (de szakmailag rendkívül gondos, igényes, ihletett és képzett) színjátszó csoport, az Osonó előadása – a *Bolyongások* – volt, amelyet az este során egymás után háromszor, egyenként hatvan néző előtt mutattak be. Vacsora után a helybeli ifjúsági egylet színjátszó csoportjának előadása következett: Szent László életének „legendás” összefoglalása. Az éjszaka tábornút melletti gitározással és ének-léssel ért véget.

A szombati alkalmi áhitat után a verseny-előadások kitöltötték az egész napot (sőt még vasárnapra is maradt belőlük). Délelőtt szabadtéri színpadon folytak a bemutatók, de az esőre

álló idő délutánra „bekergette” a színjátszó találkozót a művelődési ház nagytermébe. Késő este Berecz András magyarországi (származásilag felvidéki, érzelmileg Kárpát-medencei) ének- és mesemondó nagy sikerű előadására került sor.

A vasárnap délelőttre maradt két verseny-előadást követő ünnepi istentiszteleten Bíró Attila gyakorló segédlelkész végzett szószéki szolgálatot. A délutántól estig tartó gálaműsor keretében fellépett a bölöni Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet népi táncs csoportja, majd a bírálóbizottság szakmai értékelője következett. Az eredményhirdetést és díjkiosztást az ODFIE választmányának rövid összeállítása előzte meg, amely az *Így játszottok ti* címet kapta. A gálaműsor után a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium diákjainak előadásában élvezhették végig a résztvevők a *Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról* című musicalt. A rendezvény hajnalig tartó énekkel, tánccal zárult.

A XI. ODFIE Színjátszó találkozó első díját a *kökösi* ifjúsági egylet csapata nyerte el. A dobogó második fokára *Sinfalva* és *Várfalva* közös csapata került. A harmadik helyezést a *segesvári* egyletes csapat érdemelte ki. A bírálóbizottság különdíjat osztott ki a *székelyderzsi* és a *marosvásárhelyi* Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet színjátszóinak, továbbá négy egyéni díjat Lukács Brigittának (Alsófelsőszentmihály), Varga Imolának (Vargyas), Kis Csabának és Szász Károlynak (Felsőrákos).

A találkozó ideje alatt kedves, készséges helybeli vendéglátók, illetve a lelkész-házaspár, Demeter Sándor Lóránd és Újvárosi Katalin segített az eligazodásban. A világörökség részeként számon tartott, híres-neves erődtemplom tövében jóvoltukból (is) otthon érezhette magát minden színjátszó és érdeklődő. A helybeli asszonyok 600 kenyeret, 100 kg krumplit, 170 fej káposztát, 120 kg csirkecombot, 40 kg paradicsomot és uborkát, 38 rúd szalámit áldoztak fel a rászoruló ifjú gyomrokért. Aki ott volt és látta, az tudja, hogy jó helyre került.

UK, ODFIE

Otthonka országa

„Unitárius gyermektábor? Homoródmáson? Hát... nem is tudom... Tizenegy éves a fiam, s még egy hétig teljesen magára sehova sem engedték el. Az ételekben is válogató, meg aztán nem ismerne senkit, egy gyereket sem, ráadásul egy eldugott idegen faluban, ahol lehet, hogy még jel sincsen, hogy felhívasson... S amúgy is, mit csinálnának ott egy egész hétig?” – Tehette (volna) felaggodalmas kérdéseit bármelyik szülő, de mintegy válaszként hadd idézzem máris a gyerekek „veszélyhelyzetben” közösen fogalmazott levelét:

„Nem szeretnénk vasárnapig elmenni, mert nagyon jól telik. Jól egyezünk mindenkivel, és sok barátot szereztünk. A táborvezetőkkel is nagyon jól kijövünk, nagyon szeretjük őket. Legalább még vasárnapig lehessünk együtt! Szeretünk együtt lenni, énekelni, játszani. Szeretjük nagyon Margit nénit, a szakács nénit és a mellette lévő szakács-segédet is. Szeretnénk Otthonkában maradni, hogy jobban megismerhessük egymást.”

De kezdjük az elején e kis ország megalakulásától, virágzásán keresztül, felbomlásáig és továbbéléséig – ötvenegy emberi szívben, emlékezetben. Negyvenhárom gyerek érkezett a marosi és háromszéki egyházközből és heten – „mint a gonoszok”? – vezették a tábort.

A megérkezés napját, július 1-jét ismerkedési játékokkal és zenés-mesés

esti áhítattal kezdtük. A második napon a reggeli áhítat után nekiláttunk országunk megalapítása első lépéséhez, azaz meghallgattunk egy előadást a magyarok honfoglalásáról, merthogy mi is hont foglaltunk, hiszen ez „nélkülözhetetlen feltétele” egy ország alapításának. Majd jelezvén, hogy a kántori lak véglegesen az új honfoglalók birtokába került, mindenki elkészített egy saját „cöveket”, kifestve, ki-díszítve – és beszúrtuk a földbe.

Egy országot megalapítani, megalapozni nem is olyan könnyű, mint gondoljuk: a saját szimbólumok elkészítése után a közös, „országos” szimbólumok létrehozása következett. Így született meg országunk neve: Otthonka, köszöntési formánk: „Hö! Vattan csú!” (plusz egy hüvelykujj-felmutatás), de lett zászlónk

is: narancssárga, mint a vidámság jele, fehér a béke jeleként és zöld a fiatalságot jelezvén. Himnuszunk is született: „Hívj fel, Isten, a csatára / Otthonkának a javára, / áldj meg minket minden jóval, / vidámsággal, boldogsággal...” A következő napon művészeti ismereteinket gazdagítottuk, majd megalapítottuk Otthonka intézményeit. Hét intézmény biztosította Otthonka békés fejlődését: az Egyház, a Törvényszék, a Kórház, az Iskola, a Színház, a Média és nem utolsósorban a Környezetvédők. E hét intézmény már első nap előrukkolt valamivel: az egyházasok asztali imával, a törvényszékesek az Otthonkára való felesküvés szövegével leptek meg. A színház felvette a Csürrszínház nevet, hisz a csürben működött, és előadott egy békás-bogaras történetet, miközben a Média máris osztogatta az *Otthonkai Lapok* első számát. A többi intézmény is, bár nem ennyire látványosan, de éppoly hatékonyan járult hozzá Otthonka otthonossá tételéhez.

Ezek az intézmények Otthonka utolsó napjáig tevékenykedtek – bár volt egy nehéz időszak is. Kiderült, hogy Otthonkának nincs elég anyagi forrása ahhoz, hogy hét intézményt fenntarthasson, csak kettőnek tudja a kellő támogatást bizto-

sítani... a hét csapatnak tehát – érzelmi és észérvekkel védekezve-támadva – fenn kellett tartania magát. A nagy nehezen, szavazásokkal, lemondásokkal megszült eredményt (maradt az Egyház és a Kórház) szerencsére nem kellett hatályba ültetni, mert az UNIO fülébe jutott e vészes válsághelyzet és segítségünkre sietett, ezért szívünkhez nőtt intézményeink tovább folytathatták virágzó tevékenységüket. Így adta elő a Csürrszínház a Piroska és a Farkast, majd a Kórházzal társulva az Iskola által írt darabban állt elő. De született gyerekek által rendezett előadás is, amelyben „benne volt” mind a hét táborvezető – parodizálva. Közben a Média is közvetítette a történeteket: „az egyik menyecske aludni szeretett volna, de a kollektív hangos kacaja miatt ez nem sikerült neki: Húzzatok bőrt a fogatokra! – mondá szegény.”

Otthonka tehát szépen, békében élte napjait, annak dacára, hogy egy alkalommal, egy játék végén fenyegető hangú levél került elő – de ezt senki nem vette komolyan. Nem ám, egészen addig a délelőttig, amikor eltűntek a táborvezetők, mind egy szálig. A reggelizni érkező gyerekek pedig fenyegető-útmutató cédulákra bukkantak a tányérok alatt: „Csináljatok mindent úgy, ahogy parancsoljuk, s akkor nem lesz bántódásuk!” – Így tartottak a gyerekek áhítatot, így énekelték fél lábon és szorongó szívvel a Himnuszt és hajtottak végre, félelemben összekovácsolódva, számos, a láthatatlan ellenségtől rádióadó-vevőn érkezett parancsot. Közben a fászinben, a csürben, a tornateremben, a pincei káposztáshordóban megtaláltak egy-egy táborvezetőt lekötözve, megfélemlítve, míg végül – hála a gyerekeknek – mindenki megkerült. Körbeültünk és megbeszéltük, ki mit élt át, mert a rend-

őrségnek szüksége van az adatokra. „Én először azt hittem, hogy játék, hogy próbára akartok tenni bennünket, de aztán kiderült, hogy nem” – hangzott sokak beszámolója. Majd lelepleztük a táborveze-

tők közül kikerült bűnözőket. És a döb-
bent csend után megtapsoltuk magunkat.

Otthonka ismét békés és derűs lett.
Játékos ügyességi vetélkedőn mértük ösz-
sze erőinket, s közben sokat énekeltünk,
beszélgettünk, bőrből karkötőket készi-
tettünk, ettük Margit néni finom főztjét.

És végül elérkezett az utolsó nap estéje.
Ekkor gyertyás áhítat keretében, olykor
könnyfűgönyön átnézve döbbszünk rá,
hogy Otthonka a felbomláshoz közeledik.
Az a sok élmény és a sok lelkes barát, akit
megismertünk, többnyire csak emlékeink
segítségével elevenednek meg. Nagy tá-

bortüzet raktunk, és búcsúként elégettük
fából készült jelképeinket. De sok min-
den nem égett el, gyerekszerelmek szü-
lettek, barátságok mélyültek el. Otthonka
országa egy hétig Isten tenyerében volt.

Kocsis Tünde

Áfonya Balatonalmádin

Ugyan mi lehet a különös ebben, kérdezhetitek, olvasván a
címet, hiszen miért ne teremhetne meg az áfonya éppen a Ba-
laton partján? De miért ott, és miért éppen áfonya? – következ-
hetnek a további kérdések. Mert, kedves Olvasó, ez az áfonya
nem akármilyen, hiszen ez nagyajtai. Ugyanis 2006. októ-
berében a nagyajtai unitárius egyházközségben megalakult az
Áfonya nevű gyermek-citerazenekar.

Túl az Óperencián...

Hol volt, holt nem, volt egy falu. In-
kább szomorú volt, mint vidám, csendes
és már-már magányos. Úgy tűnt, mindig
vár valamit, valakit. És nem hiába, hisz
egy kedves nyári napon közel ötvenen
törték meg nyugalmát, és töltötték meg
élettel csendes utcáit.

Valahogy így kezdődik minden mese,
mint ahogy a miénk is. Helyesebben az
övéké. Azoké a gyerekeké, akik július 2-
8., illetve 16-22. között táboroztak, a Szé-
kelyudvarhelyhez közeli kis falucskában,
Lókodban. Az első időpontban angol
nyelvű tábor zajlott olyan gyerekek szá-
mára, akik úgy döntöttek, hogy a szóra-
kozást összekötik egy kis tanulással, ami
ezúttal teljesen más keretek között tör-
tént, mint ahogy ahhoz az iskolában

hozzászoktak. A tábor egységét terméste-
sen itt is annak a témának a feldolgo-
zása biztosította, amivel az idén minden
táborban foglalkoztunk: a béke. S ahhoz,
hogy ennek minél több vetületével megis-
merkedhessünk, minél több szemszögből
megvizsgálhassuk, országot alapítottunk,
hisz ahhoz, hogy a békét az ember megta-
pasztalhasssa, közösségre van szüksége.

Így született meg Lókodia és Lokvi-
dámia, két ország egy aprócska falu köze-
pén. Otthont építettünk magunknak szí-
nekből, szavakból, mesékből és dalokból,
bekerítettük határait, megírtuk alkotmá-
nyát, létrehoztuk intézményeit. Megvéd-
tük, ha veszélyben volt, s megtanultuk, az
ember csak akkor érzi igazán, hogy mi a
béke, ha rövid ideig elveszíti azt. Hogy a
béke tulajdonképpen nem egy semleges
állapot, hanem egy egészséges egyensúly
a fennálló konfliktushelyzetek és nyu-
galmi állapot között. S közben láthatatla-

nul építettük, védjük, alakítottuk önma-
gunk is. Ha országunkat védjük a külső
ellenségtől, akkor egy kicsit a saját árnya-
ink ellen is harcoltunk, és miközben az
otthonunkban próbáltuk megteremteni
a békét, tulajdonképpen önmagunkban
kerestük azt, amit majd átadtunk a kö-
zösségnek, amelyben éltünk. Önnön lé-
nyünk felé fordultunk, hogy a békének az
igazi lényegét megtapasztalhassuk, s vé-
gül rájövünk, ez nem valósulhat meg Isten-
ben vetett bizalom nélkül.

Nehéz a szavak egyszerűségébe fog-
lalni olyasmit, ami csupán akkor teljes, ha
az ember megtapasztalja azt. Sajnos nem
lehet leírni a gyerekek arcára kiült vidám-
ságot, a pezsgést, ami ilyenkor egész lé-
nyünket betölti. Csupán remélni tudjuk,
hogy a gyerekek is ugyanannyival gazda-
godnak, mint mi, akik táborvezetőknek
jelentkezünk.

Fülöp Júlia

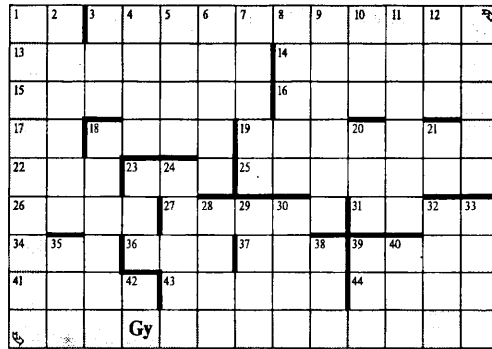
Lapszámunk szerzői: **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Berei István** lelkész (Kissolymos), **Fekete Levente** lel-
kész (Nagyajta), **Fülöp Júlia** teológus-hallgató (Kolozsvár), **Kocsis Tünde** egyetemi hallgató (Marosvásárhely), **Paskucz Viola** építőmérnök, EUE műszaki
előadó (Kolozsvár), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy), **Péterffy Erzsébet** (Székelykeresztúr), **Simó Melinda** pszichológus, tiszteletes
asszony (Homoródjánosfalva), **Szabó László** az UnitárCoop Alapítvány elnöke (Marosvásárhely), **Szabó Magdolna** könyvelő, UNOSZ-tisztségviselő, főtisz-
telendő asszony (Kolozsvár), **Széll Delinke** egyetemi hallgató (Segesvár-Kolozsvár), **ifj. Szombatfalvi József** lelkész (Homoródszentmárton)

Nagy mázli

A férj feldúltan érkezik haza, újságolja a feleségének:

– Képzeld, drágám, a barátom tegnap este, amikor hazament, a feleségét egy idegennel találta a hálószobában, és rögtön meghalt, ugyanis már volt régebb két infarktusa!

– ...! – nyugtazza a hirt az asszony. (Poén a vízszintes 3. és függőleges 1. alatt.)

Vízszintes: 1. Téli csapadék. 3. **A poén első része.** 13. Agyagfuvola. 14. Textilanyag-féleség. 15. Kézimunkaféle. 16. Kuruc ellensége. 17. ... királya, Lalo-opera. 18. Fakultás, tagozat. 19. Egyfajta szájbetegsége van. 22. Alapszámunk. 23. Csonthéjas gyümölcs. 25. ... France, francia író volt. 26. Szénhidrogén-féleség. 27. Nem megy el. 31. Juhász Gyula műzsája. 34. Tagadás. 36. Nyakmelegítő. 37. Magyar kohászváros. 39. Déli étkezés. 41. Női név. 43. Nyári meteorológiai jelenség. 44. Nagy ázsiai állam.

Függőleges: 1. **A poén befejező része.** 2. Tanít. 3. Shelley tündérkirálynője. 4. Érzék-szerveivel felfog. 5. Amerikai sivatag. 6. Női név. 7. Rejtvényforma, tömörített tartalom. 8. Ana ..., a Gerovital feltalálója. 9. Nem tilos. 10. Lócsemege. 11. Hiteles mérték. 12. Északi szarvasfaj. 18. Pénzösszeget igazoló papír. 20. Bizonyos ideje. 21. Hamis. 23. Híres molekula! 24. Személyről, országról alkotott kép. 28. Megszégyenít. 29. Sós pálcika. 30. Város Ukrajnában. 32. Idősebb asszony a mesékben. 33. Porció. 35. Elgondolás. 38. Darab, röviden. 39. Szántőeszköz. 40. Memóriaegység. 42. Ész.

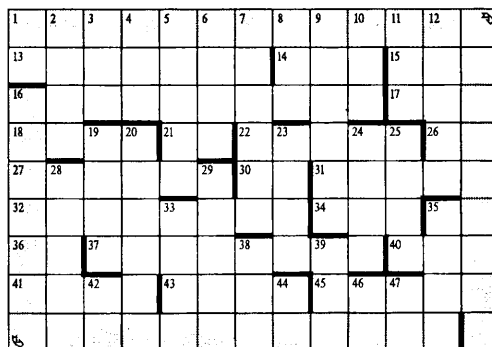
A pincér magyarázata

– Miért hívják ezt rablólósnak?
– kérdezi a vendég, miután a pincér kihozta a rendelt ételt.

– ...! – felel a pincér. (Poén a vízszintes 1. és függőleges 16. sorokban.)

Vízszintes: 1. **A poén első része.**

13. Ruha felvétele. 14. Az egyik szülő, becézve. 15. Magyar ősvezér volt. 16. Egy bizonyos irodalmi folyóirat köré csoportosult irodalmárok neve Nagyváradon. 17. Lapos. 18. Amely ideig. 21. Tiltás. 22. Nagy tengeri emlős. 26. Igekötő. 27. Szeszital-féle. 30. Cipész szerszáma. 31. Öregotthonáról-nevezetes falu Udvarhelyszéken, itt született Jánosfalvi Sándor István is. 32. Irodalmi tehetség. 34. Védő. 35. Szintén ne. 36. Télen hull. 37. Cukorvérűség. 40. Gléda. 41. Norvég főváros. 43. Térbeli mértani alakzat. 45. Gyógynövény-féleség.

Függőleges: 1. Lányunk férje. 2. Alváskor látjuk. 3. Német műholdas tv-csatorna. 4. Közeledik. 5. Moldovai folyócska. 6. Puszták ..., Illyés Gyula műve. 7. Juhász. 8. A madarak királya. 9. Ógörög napisten volt. 10. Kaiserlich und königlich, röviden. 11. Vízben tisztít. 12. Női név. 16. **A poén befejező része.** 19. Nem áll biztosan. 20. Tör. 23. Vezetékben kering. 24. Új csillag. 25. Hordóféle. 28. Nagy szláv nép. 29. Magyarország legmagasabb hegye. 33. Szópárbaj. 35. Informatikai kifejezés. 38. Elme. 39. Három római szám: 1-5-1000. 42. Éneklő szó. 44. Hosszú morzejel. 46. Rangjelző szócska. 47. Tetejére.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **október 5-e.** Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét októberi lapszámunkban közöljük.

Júniusi rejtvényeink megfejtése: **Ovidius aforizmája (I.):** A szépség mulandó adomány; **Madách Imre:** Csak végnapjai, Mária királynő.

Könyvjutalmat nyert **Halmágyi Adél** tordai olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.